

A decorative vertical element consisting of several parallel lines runs down the center of the page, passing through the main title.

OMNES UNUM

(TODOS UNO)

1957
STEV. 1

GLASILO SLOVENSКИH DUHOVNIKOV
V ZAMEJSTVU

škof Gregorij Rožman: Na seji uredniškega odbora	1
Mons. J. Ukmar: Nadnaravno življenje vernikov	3
Filip Žakelj: Marija srednica vseh milosti	11
Zdravko Reven: Zgledi žosistov	16
Anton Merkun: Kongresi Kristusa Kralja	17
Gregor Mali: Moj vodnik v Gospodovo svetišče	19
Jože Guštin: Avguštín Pibernik	23
Novice od povsod	25
Knjige	30

Glede vseh upravnih zadev in poravnave naročnine se obračajte naravnost na upravo: Rev. Stanko škrbe, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina, ali pa na sledeče sobrate poverjenike:

Kanada: Rev. Anton Vukšinič, 146 Bell Street, Port Colborne, Ontario.

U. S. A.: Rev. Karel Pečovnik, St. Petr's Church, Dumont, Minn.

Čile: Rev. dr. Anton Trdan, Capellán, Hacienda Acuelo, Est. Hospital, Chile.

Italija: Rev. Tone Iskra, Chiesa del S. Nome di Maria, Foro Traiano 89, Roma

Tret: Rev. Jože Jamnik, Via Nazionale 89, Marianum, Opčine Trieste.

Gorica: Mons. dr. Franc Močnik, Via Don Bosco 3, Gorizia.

Avstrija: Rev. Vinko Zaletel, Viktringer Ring 26, Klagenfurt.

Ostala Evropa: Rev. Zdravko Reven, Grand' Rue, 37, Charleroi, Belgique.

Naročnina: Za Argentino in Čile 40 argentinskih pesov. Za U. S. A. 2.50 dolarja. Za vse ostale dežele vrednost zamenjave 2.50 dolarja. Kdor želi, more poravnati naročnino z mašnimi štipendiji. To velja zlasti za Evropo. Opraviti je treba tri sv. maše. Naj nihče ne opravi maš prej, dokler mu ni sporočeno, da so nameni zanj že določeni. Maše, za katere nam ni sporočeno, da so sprejete oz. opravljene, smatramo za neopravljene in naročnino za neporavnano.

Uprava

OMNES UNUM

GLASILO SLOVENSКИH DUHOVNIKOV V ZAMEJSTVU

LETO IV

1957

ŠTEV. 1

Na seji uredniškega odbora

škof Gregorij Rožman, Argentina

Med bivanjem v Argentini od 9. novembra 1956 dalje sem imel priložnost udeležiti se seje uredniškega odbora dne 28. decembra 1956 in razgovora v razširjenem krogu dne 9. januarja letos. Z zanimanjem sem sledil razgovorom o našem listu „Omnes Unum“. List je naš, nas slovenskih duhovnikov izven Slovenije, in mislim, da bo vas, dragi sobratje, morda nekoliko zanimalo, o čem smo razpravljali.

1. Ocena revijice: Večina naročnikov, ki so se pisмено oglasili uredništvu, je z listom zadovoljna in hvaležna, da je začel izhajati. Nekateri bi radi imeli več znanstvenih člankov, drugi zopet ocene važnejše sodobne teološke literature. Razumljive želje. Toda ne smemo pozabiti, da „Omnes Unum“ ne more nadomestiti teološke znanstvene ali ascetične revije, že iz enostavnega razloga, ker je premajhen list, ki ima letno komaj kakih 190 strani. Tudi ocen, kakor nekateri žele, ne more prinašati. Da bi ustregel vsem naročnikom po svetu, bi moral ocenjevati dela, ki izhajajo v vseh tistih jezikih, poleg latinskega, katere govore v deželah, kamor nas je begunsko življenje zaneslo. Pač pa more list prinašati izjemoma poročilo o kaki za nas posebno pomembni knjigi (glej: Tone Gosar, Teologija o popolnosti v šte. 5, 1956). Naš list je vez med nami, nima in ne more imeti višjih znanstvenih ambicij, prinaša članke in razprave ter vesti, ki so možne nas duhovno trdneje povezati in nas opozoriti na sobrate po vsem svetu razpršene, da drug na drugega ne pozabimo. To je važna vloga, to je eden glavnih razlogov, da sploh izhaja. Obširnejših teoloških revij je v vseh večjih jezikih na izbiro, v njih more vsak naš duhovnik najti znanstvenega in teološko literarnega dovolj.

2. Uredništvo čuti, da je sotrudnikov premalo, večinoma morajo pisati le „Argentinci“, od drugod se jih bolj malo oglašá. Pa to je naravno: kjer list izhaja, tam je največ sotrudnikov, ker imajo uredniki možnost osebno se z njimi pogovarjati in jih pridobivati za sodelovanje. Saj je bilo tako tudi v domovini. Ponovno se je izrazila želja, da bi slovenski teološki strokovnjaki bolj sodelovali. Seveda, naš list ni visoko znanstven in se komu njegov nivo zdi pre-

nizek. Razumem to stališče, saj naš list ne more objavljati daljše razprave, ker mu prostora manjka. Pa mi, uredniki in naročniki, bi bili iskreno hvaležni, če bi iz njih bogato založene mize padla kakšna drobtinica tudi našemu listu. Prosim jih, da bi včasih v brazde naše njive vrgli zrnce, ki bi zaposlenemu dušnemu pastirju nudilo kratek vpogled v teološka znanstvena dognanja, posebno iz tvarine, ki mu more v pastoralni praksi koristiti. Da bi list vlogo vezi še bolj vršil, bi želeli še več doneskov iz duhovniške prakse, o delu in o načinu dela, o težavah in ovirah, o uspehih in o rasti duhovnega življenja v vseh krajih, kamor je božja previdnost slovenske duhovnike razposlala. Vem, da sobratje o tem neradi pišejo, ker se jim zdi, da bi morali preveč v prvi osebi pisati. Pa se da tudi tako stilizirati, kakor da pišemo o kom drugem.

3. U p r a v a : Prvi dve leti se je naročnina še kar redno plačevala. Tretje leto pa je disciplina popustila. Še ob koncu letnika ni bila vsa naročnina poravnana. S tem pa je izhajanje lista resno ogroženo, ker uprava nima obratnega kapitala, tiskarni pa je treba vsako številko sproti plačati. Ako plačajo vsi naročniki in sicer v začetku letnika celotno naročnino, je obstoj lista zagotovljen. Mislim, da za nobenega naših naročnikov ne bo pretežko takoj v začetku novega letnika poslati naročnino naravnost ali po pokrajinskem poverjeniku. Iz dolgoletne izkušnje vem, da v tem oziru nismo vsi dovolj vestni. Je to napaka, ki ni v čast našemu stanu. Kdor je list naročil, je dolžan ex justitia ga plačati; kdor ga ni naročil, pa doposlanega noče obdržati, pa bi ex caritate storil prav, ako bi pisal upravi dopisnico, da lista ne naroča. Tako bi se prihranili listu nepotrebni stroški. S točnim plačevanjem naročnine se prihrani upravi mnogo dela in dopisovanja, ki je tudi s stroški združeno.

To so pač človeške pomanjkljivosti, seveda. A vsak je dolžan se truditi, da pomanjkljivosti pri sebi odstrani ali po možnosti zboljša. To velja tudi glede našega glasila. Vesel sem ga — in s svoje strani bom storil, kar je v moji moči, da si ga ohranimo. Še bolj vesel bom, če mi bo uredništvo in upravništvo sporočilo, da vse gladko funkcionira in da list brez posebnih težav izhaja. Vesel bom lista in še bolj vesel vestnih in zvestih sotrudnikov in naročnikov. Naj jih Vsemogočni blagoslavlja!

Duhovnik mora biti poln evangeljske ljubezni. Imeti mora apostolskega duha, zaskrbljenost za duše, stremljenje po vedno boljšem, imeti mora neko sveto predrznost. In odkod vse to, če ne iz ljubezni Kristusove? Caritas Christi urget nos. Duhovnik mora čutiti to ljubezen, izražena mora biti v njegovih besedah, naj govori s prižnice ali privatno. Ne gre tukaj za to, da bi bili dobri propagandisti, pač pa da bi imeli srce polno apostolske gorečnosti, polno Duha binškošnega praznika. Zato se od nas duhovnikov tudi pričakuje, da smo med seboj enega srca in enega duha kakor prvi apostoli. Ljubiti se moramo, razumeti, govoriti drug o drugem z ljubeznijo in spoštovanjem in delati moramo v soglasju

G. Michonneau

Nadnaravno življenje vernikov

Predavanje mons. dr. J. Ukmarja na duhovniškem tečaju v Trstu dne 24. sept. 1956

1. Mislim, da se vi vsi strinjate z menoj, če rečem koj v začetku, da je dandanes vzgoja vernikov k življenju po milosti zelo težka zadeva. Razpoloženje sedanjega človeka je namreč do mozga svetno, neduhovno. In ta negativna stran modernega napredka je prodrla tudi že v vsako podeželsko župnijo. Vse javno življenje in velik del zasebnega življenja meri skoro izključno na materialne, na minljive dobrine. Moderna kultura dela v glavnem na to, da se dvigne življenjska raven; po domače povedano: da bi bolje jedli in pili, da bi se fineje oblačili, da bi se bolj udobno vozili. Torej vse kaj drugega kakor tisti evangeljski klic: Iščite najprej božjega kraljestva (Mt 6, 33). Zdi se, da napredni človek niti ne potrebuje Boga ali njegove milosti, ker si po silnem razvoju prirodoslovnih ved in tehnike domišlja, da ima že sam nekaj božanskega, kar obvlada naravo in vse njene sile. K temu pridenimo še, da je človek, posebno v mestih, prava žrtev sedanjega neprestanega vrveža in le s težavo pride do mirnega oddiha in zbranosti duha. — Okolje torej, v katerem živi pretežna večina naših župljanov, je vse prej kot ugodno za življenje v božji milosti.

Pa tudi ne glede na te in enake neugodne zunanje okoliščine je življenje v milosti za povprečnega in slabotnega človeka že samo na sebi nekaj težavnega. Življenje trajnega, nadnaravnega združenja z Bogom zahteva včasih veliko duhovnega dela, veliko duhovne energije; in to ni za revnega Adamovega otroka lahka reč. Tega dejstva mi dušni pastirji ne smemo prezirati. Duhovno delo je na splošno dosti bolj težavno ko fizično, materialno delo. Vzemimo mladega človeka, ki je šel po svetu kruh služiti. Naporno delo je dobil: s krampom udriha ves božji dan. Vendar to zmore; da bi pa sedel, vzel pero v roko in pisal svojim zaskrbljenim staršem, kako se mu godi, tega pa ne zmore. Zakaj ne? Zato, ker je to bolj duhovno delo in po svoji naravi težje ko materialno delo. Ali pa mislite si mladega moža, družinskega očeta, ki v svoji službi že deset let, dan za dnem, nosi težke vreče iz skladišča na vozove. Gotovo porečete: močan mož je to in krepke narave. Toda glej! Po desetih letih se je nekam zagledal, prišel je v veliko skušnjava, postal je nezvest ter onesrečil sebe in družino. Zakaj je padel? Zato, ali recimo tudi zato, ker premagati tako skušnjava je težavno duhovno delo, težje kot vreče nositi.

Pa tudi duhovna opravila niso vsa enako težka. Čim bolj je delo zgolj duhovno delo, posebno če posega še v nadnaravno sfero, tem težje je. Tako je lažje ukvarjati se ves dan z različnimi študijami kakor pa biti po sv. obhajilu en četrt ure v zbrani, premišljevalni, zahvalni molitvi.

Tem težavam se pridružuje še dejstvo, da je človek že po svoji čutno-duhovni naravi neposredno usmerjen na čutne vtise in materialne dobrine bolj ko na duhovni svet. Saj mu skoro vse znanje in vse naravno duhovno življenje prihaja po čutni poti. To človeško slabost, ki je deloma tudi posledica izvirnega greha, je upošteval Bog pri vzgoji izvoljenega ljudstva, kateremu je za zvestobo obetal materialne dobrine. Spolnajte moje zapovedi in vam bom dal deželo, ki se cedi od mleka in medu. Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti bo

dobro na zemlji. Ves testamentarni kontrakt med Bogom in človekom se v dobi pred Kristusom giblje več ali manj v tem okviru. Če upoštevamo to človeško počutno naravo, se ne bomo preveč čudili, če so Izraelci od svojega nevidnega Jahveja večkrat uhajali k češčenju bolj vidnih bogov sosednih narodov, k Baalu in k Astarti, posebno, če je bilo tamošnje bogočastje združeno s pojedinami, s plesom in drugimi orgijami. To so bogovi, to je nekaj, ne pa naš Jahve, ki ga nihče ne vidi!

Tak je bil človek po svoji naravi v starih časih in tak je po svoji naravi tudi danes, kajti naravni red se z Gospodovo smrtjo na križu ni spremenil. Kakor so nekdanj Izraelci uhajali k sosednim bogovom, tako uhajajo zdaj mnogi kristjani nazaj v staro zavezo in bi bili pripravljeni držati božje in morda še cerkvene zapovedi pod pogojem, da jim Bog da zato zdravje in srečo v vseh minljivih zadevah. Že večkrat mi je katera pobožna duša zatrjevala: jaz ne prosim Boga in Mater božjo nič drugega ko ljubo zdravje. Kje je tu še kaj prostora za zmago nad grehom, za napredek v čednosti, za vdanost in milost stanovitnosti do konca? In v tem tostranskem duhu se za mnoge suče skoro vse bogočastje, posebno pa češčenje svetnikov. Od vseh Madon je Madonna della salute Tržačanom najljubša. Ti božji svetniki naj pomagajo v tej ali oni časni zadevi, da bom izpite zdelal, da hči dobi dobrega fanta, da bo živina lepo uspevala itd. Če pa tak pobožni kristjan ni uslišan, kakor si je on zamislil, ti pošlje vse svetnike, naj se gredo solit.

Pa dovolj o tem. Hotel sem vam na konkretnih primerih pojasniti, da je vzgoja vernikov k življenju milosti težka zadeva. Vse okolje sedanjega modernega življenja je tej vzgoji nasprotno ali pa je za taka stremjenja brezbrizno. Skrb za življenje milosti je eminentno duhovno delo, zato pa težje kot materialna dela. In končno je pa še človek po svoji naravi nagnjen k počutnim užitkom in tostranskim dobrinam bolj ko k nevidnemu bogastvu duhovnih blagov.

2. Zelo težavna zadeva je torej vzgajati vernike za življenje milosti; težavna in nadvse važna in potrebna. Nad vse važna. Kaj pa je največje dejstvo na tej naši zemlji? Kaj oblikuje ta sicer majhen planet v neizmernem stvarstvu božjem? Mar to, da ima visoko razvito živalstvo in rastlinstvo? Ali mar to, da so na njem umna bitja, ki so se v tisočletjih povzpela do odlične stopnje vsakršnih znanosti? O ne, vse to se giblje v mejah same narave in naravni zakoni so, kakor daleč sega naše znanje, po milijardah svetov povsod enaki. Kaj je torej izrednega na tej kroglici, na kateri se brezplačno vozimo krog sonca? To, da je na tej naši zemlji vsemogočni večni Stvarnik vesoljstva človek postal in da je s svojo smrtjo na križu prislužil možnost, da človek pod določenimi pogoji lahko vstopi v posebno prijateljstvo s Stvarnikom in da, če v tem prijateljstvu umre, pride do večnega direktnega uživanja svojega Boga, ki ga bo v nadnaravni luči spoznaval in v neizmerni sreči ljubil. To, pravim, je najvažnejša zadeva na tej naši zemlji, da človek vstopi v božje prijateljstvo, ki mu pravimo posvečujoča milost, in da gre v tem stanju k večni sreči pri Bogu. Quidquid non est aeternum, nihil est v primeri z neskončnim, četudi se za ta nihil ljudje na vse kriplje mučijo. Veliki matematik in astronom Gauss je pisal na svoja stara leta: So problemi, na katerih rešitev polagam jaz veliko večjo važnost ko na rešitev matematičnih nalog. Taka so etična vprašanja, potem

vprašanje našega razmerja do Boga. Če človek živi 80 let ali 80 tisoč let in ga je potem konec, je vse skupaj samo malenkost; vprašanje je, če bo večno živel... in pa kako bo živel (Plassann u. Pohle, der Sternenhimmel, v začetku).

Da, nad vse važna zadeva je življenje v milosti za posameznega človeka, ker gre za njegovo večnost; važna in nujna je ta zadeva tudi za rešitev sedanjega sicer prosvetljenega toda nemirnega in v dnu nesrečnega sveta. Zlo moramo premagati z dobrim, tako nas je učil apostol (Rimlj 12, 21). Duhovno zlo sedanjega, modernega časa, vse to morje političnih in socialnih krivic, vsa ta nepoštenost diplomatskih intrig, vse to močvirje nemoralnega zasebnega življenja, vse to duhovno zlo se ne bo dalo premagati z zunanji sredstvi, kakor so tehnični napredek, trgovske zveze in kulturni stiki, temveč edinole z notranjo duhovno reformo. Treba, da čim večje število ljudi zaživi nadnaravno življenje milosti, ki naj prekvasi in vodi vse njih mišljenje in delovanje. Profesor Toniolo, morda največji med italijanskimi sociologi, je zapisal ob koncu svojega obširnega dela „Indirizzi e concetti sociali“ tole veliko misel: Chi definitivamente recherà a salvamento la società presente, non sarà un diplomatico, un eroe, un doto, ma bensì un santo, anzi una società di santi.

3. Težka je torej pa nad vse važna zadeva vzgajati in vzgojiti ljudi k nadnaravnemu življenju milosti. Za to vzgojo je Bog poskrbel v svojem zveličavnem zavodu, ki mu pravimo Cerkev. Saj to je bistveni namen katoliške Cerkve: posredovati ljudem posvečujočo milost in jih voditi po poti milosti k večni sreči. To in nič drugega je glavna vsebina krščanstva. Naravni red s svojimi nezgodami, boleznimi in smrtjo se po Kristusu ni spremenil; v naravnem pogledu nismo še odrešeni. Vse stvarstvo po nauku apostola željno pričakuje da bo na sodni dan rešeno starega prekletstva (Rim 8, 19). Kdor že zdaj od krščanstva ali recimo od svoje pobožnosti kaj takega pričakuje, se zelo moti. Take reči moramo vernikom stokrat povedati in morda še ne bo šlo vsem v glavo.

Cerkev torej posreduje ljudem življenje milosti in jih po tej poti vodi k večni sreči. Sin božji je odredil, da bo do konca dni to vzvišeno delo vršila na prvem mestu hierarhija, v katero kot pomočniki cerkvenih knezov spadamo mi katoliški duhovniki, ki združeni s Petrovim naslednikom pro Christo legatione fungimur, tamquam Deo exhortante per nos (2 Kor 5, 20).

Kako se naj mi duhovniki, posebej še dušni pastirji lotimo te naloge in vernike vzgajamo k življenju milosti, to je naloga, ki jo obdelujemo na današnjem sestanku. Vse, kar je v zvezi s tem problemom, sem skušal reducirati na tri poglavja. Prve teza se glasi: Pastoralno delo sploh, posebej še pri vzgoji k življenju milosti, naj sloni na jasni in trdni dogmatični podlagi. Drugi postavek pravi: dušni pastir bodi sam veščak v duhovnem življenju ter naj z molitvijo in svetim zgledom zida kraljestvo milosti v svojih vernikih. In končno še tretje pravilo: z modro in vztrajno uporabo pastoralnih sredstev, najprej bistvenih, potem še pomožnih, naj dela za posvečenje svojih župljanov, ponižno pa zaupno.

4. Na prvo mesto sem postavil tezo, da naj naše delo za posvečenje vernikov sloni na jasni in trdni dogmatični podlagi. Umevno, saj sloni krščanstvu vsa morala na verskih resnicah; enako tudi sorodna področja kakor pastoralka, ascetika, mistika, pedagogika in drugo. Če se naše moraliziranje ne ujema z doctrina fidei, ni za nič, pa naj zveni še tako pobožno in spodbudno.

Ker je to tako važna zadeva, menda ne bo zamere, če rečem, da smo vsi potrebni zopetnega in zopetnega dogmatičnega študija, sicer pridigarju, duhovnemu voditelju ali nabožnemu pisatelju lahko kaj izpodrsne. Ne se brezskrbno zanašati na spomin tega, kar smo se pred 20. pred 40, morda pred 50 leti učili za semestralne ali konkurzne izpite. Dogmatično znanje je treba od časa do časa posvežiti. Saj se mi stari skoro pomladimo, če vzamemo stara Hurterja spet v roko in ga primerjamo z drugimi avtorji n. pr. s Pohle, Lehrbuch der Dogmatik in sieben Büchern. Pri tem priporočam: pogledjte tu in tam tudi, kar je drobno tiskano, ker so tam lahko drobni, pa dragoceni zakladi. Pred dobrim pol stoletjem smo imeli profesorja dogmatike, ki je v marsikaterem traktatu pomirjevalno rekel: illa, quae parvis sunt impressa characteribus, potestis omittere. Seveda je bilo to tedaj nam mladičem zelo pogodu, ker smo bili v strahu, da se ne bi kaj preveč učili. Če pa danes, po 57 letih, vzamem isti učbenik v roke in berem tudi kar je parvis impressa characteribus, se kar čudim, kako so razne struje o tezi diskutirale in kako bogata literatura je zrastle iz tistih diskusij.

Če velja to na splošno o vsem zakladu verskih resnic, velja še tem bolj o poglavju de gratia, ki spada med najtežje v specialni dogmatiki. Kako naj vzgaja k življenju milosti, kdor ni sam v dejanski in posvečujoči milosti dobro orientiran? Dušni pastir mora ves nauk o milosti dobro poznati in ga vernikom primerno podajati. Ljudstvo namreč ni dostopno globokim filozofskim razmotrivanjem o tej reči; bolje umeva bistvo milosti in njenih učinkov.

Posvečujoča milost ne pomeni samo odpuščenje smrtnih grehov, temveč prenovi dušo in jo naredi sveto. Da ji neko posebno duhovno lepoto in jo dvigne v božje prijateljstvo. Ker pa prijateljstvo ne more biti kakor le med enakimi, zato pa Bog nas, ki smo po naravi samo stvari božje, po milosti dvigne v stan božjih otrok, da je med nami in Bogom otroško-očetovsko razmerje. Tak otrok božji, če je dovolj odrasel, uživa hrano božjih otrok, presv. Eucharistijo; tak otrok božji zaslužno dela in trpi za večno plačilo in ima po milosti pravico biti po smrti v hiši svojega Očeta za vedno. S tem notranjim posvečenjem vlije Bog duši še razpoloženje za živo vero, trdno upanje in gorečo ljubezen božjo, kakor tudi še v druge moralne čednosti in darove sv. Duha, da je duša oborožena za vse duhovne boje. Obrazložiti bi še bilo treba, kako se stan milosti spopolnjuje, kako se na žalost izgubi in kako se v našo srečo zopet pridobi. In končno še vse poglavje de merito condigno et congruo.

O vseh teh rečeh naj bo dušni pastir dogmatično dobro orientiran in iz tega svojega zaklada naj nudi vernikom primeren pouk, primeren njih izobrazbi in njihovim duhovnim potrebam. Zdi se mi, da o tem poglavju kakor tudi o bistvu odrešenja vse premalo govorimo. Zato je pa tudi pojmovanje krščanstva pri naših ljudeh skoro samo na periferiji; v centralno, bistveno vrednost krščanstva niso pogledali. Priden bod', pa moli, da ti Bog da zdravje in srečo; to je približno vse. Precej podobni so tistim poleg pota, ki poslušajo, nato pa pride hudič (in koliko je dandanes hudičev po naših farah), pride hudič in vzame besedo iz njih srca, da ne verujejo in se ne zveličajo (Lk 8, 12). In vendar krščanstvo je nekaj več ko „priden bod' pa moli“. Je nekaj velikega, nekaj, kar more prekvasiti ves človeški rod in ga usmeriti proti večnostnim ciljem. In ta veličina krščanstva se razodeva posebno v odrešenju in milosti.

Sed ignoti nulla cupido; česar ljudje ne poznajo, po tem tudi ne hrepenijo. Seznanimo jih s to notranjo lepoto in veličino krščanstva, da bodo življenje po milosti vzljubili.

5. Preidem k drugemu postavku, ki se glasi: dušni pastir bodi osebno verziran v duhovnem življenju ter naj z molitvijo in svetim zgledom zida kraljestvo milosti v svojih vernikih. Pravim najprej, da bodi dušni pastir že sam verziran v duhovnem življenju in hočem s tem reči, naj duhovno življenje ne le prakticira, ampak tudi študira. Ni res, da smemo biti na tem polju samo avtodidakti, ki so si po raznih dobrih in slabih izkušnjah nekaj znanja nabrali. O ne; tudi duhovno življenje ima svoja pravila, ki so v stoletjih zrastle v pravi znanstveni sistem.

Žal, smo za časa naših bogoslovnih študij o ascetiki in krščanski mistiki bore malo slišali. Ta defekt moramo sami popraviti. Zadevna literatura je bogata. Če ne moremo seči po klasičnih delih kakega Janeza od Križa in sličnih, se bomo že dobro poučili s Potočnikovo „Ascetiko“ ali pa s Zahn, Die christliche Mystik, ki je obširna in izčrpna. Vrlo delo je tudi „Duhovna rast“ angleškega konvertita Friderika Faberja, ki jo imamo iz leta 1943 tudi v slovenskem prevodu. Za naše duhovniško življenje in specie imamo od Exhortatio ad clericum sv. Pija X. (4. 8. 1908) pa do sedanjega sv. očeta kar celo vrsto dragocenih navodil za notranje življenje. In končno nikar prezreti dragocene knjige francoskega opata Chautarda „L'âme de tout apostolat“, ki temeljito dokazuje, kako je notranje duhovno življenje absolutno potrebno v tistem, ki hoče apostolsko delovati. Tako torej, teoretično izučen in praktično izvežban se loti dušni pastir svojega apostolskega dela, da bi še druge vzgojil za življenje milosti.

Pri tem se mora skrbno varovati, da ne zaide v herezijo dela. Amerikanizem, ki se je pred 60 leti skupaj z reformkaticizmom močno oglašal proti tradicionalni katoliški morali, je menil, da more človek s svojim delom ostvariti nadnaravno življenje, in je učil, da se je doba tako imenovanih pasivnih čednosti, kakor so ponižnost in pokorščina, že preživela in da je treba na prvo mesto postaviti tako imenovane aktivne čednosti, kakor so lastna iniciativa, podjetnost in borbenost. Po mnenju amerikanizma Evharistija ne zadostuje več v naših dneh; je le sekundarnega pomena. Vsestranska organizacija mladih borbenih sil na socialnem in kulturnem polju, to bo rešilo sedanji svet. Zdi se, kakor da bi hoteli reči: Bog, ki je z aktom svoje volje ustvaril milijarde svetov, v našem veku ne zmore več vsega brez našega krepkega sodelovanja; mi smo Bogu, če ne potrebni, vsaj zelo, zelo koristni.

Huda zmeta je to. Pa dasi je bila po Leonu XIII. in Piju X. krepko in jasno zavržena, se le še oglašča in skuša zdaj tega zdaj onega podjetnega dušnega pastirja omamiti. Proti tej zmoti stoji trdna verska resnica: Si quis dixerit hominem suis operibus, quae per humanae naturae vires fiunt, absque divina gratia, posse coram Deo iustificari, anathema sit (Trid. s. 6, c. 1). Z drugo besedo: če kdo meni, da more brez dejanske milosti ostvariti le trohico nadnaravnega življenja ali pa to življenje pomnožiti v sebi ali drugih; dalje, če kdo meni, da je naše dušnopastirsko delo glavna reč, milost pa le sekundarna pomoč zato, da stvar bolj uspešno poteka, kdor tako misli in v tej veri dela, ta je v hudi zmoti in ne pozna krščanstva s centralno dogmo odrešenja in milosti. Bog, ki je v sedanjem fizičnem redu ostvaritelj vsega naravnega organskega življenja,

hoče biti izključni ostvaritelj vsega nadnaravnega duhovnega življenja et gloriam suam alteri non dabit (Iz 42, 8).

Duhovni voditelj ne bo torej zanemarjal ne klasičnega pastirovanja ne modernih pastoralnih metod, vendar bo postavil molitveno življenje na prvo mesto, da izprosi sebi in vernikom potrebne dejanske milosti, brez katerih se nadnaravno življenje ne vzbudi, ne raste in se ne vzljubi. Dejanske milosti so pri naši pastorciji bistveni in ne samo pomožni faktor, kajti non volentis, neque currentis sed miserentis est Dei (Rim 9, 16). Če bi imela vsaka škofija vsaj nekaj dušnih pastirjev pravega in globokega molitvenega življenja, bi se naši kraji bolje prerodili ko z vsem modernim organizacijskim in propagandističnim aparatom, ki žal večkrat prezira moč molitve in milosti. Samo duhovnik, ki je v vsakdanji meditaciji in v tihih urah pred tabernakljem okusil sladkost notranjega združenja z Bogom, samo tak bo pravi, neustrašeni in uspešni apostol v dušnem pastirstvu, saj caritas Christi urgebit eum (2 Kor 5, 14), da bi še verniki okusili tisto srečo, ki jo on uživa.

Temu molitvenemu življenju bo pravi duhovni voditelj pridejal dober zgled zasebnega in javnega življenja. Stari pastoralisti so po pravici učili: vita clericorum est liber laicorum. Ljudstvo na splošno nima ne zmožnosti ne časa, da bi se posvetilo ascetičnim študijem. Potrebuje knjigo, iz katere lahko bere vsak čas, ta knjiga je življenje domačega dušnega pastirja. Kdor je videl svetega župnika Janeza Vianneya, kako je klečal v prezbiteriju in z rajsko blaženim obrazom zrl proti tabernaklju, ta ni potreboval več nobenih dogmatičnih dokazov, da biva res Bog v presveti Evharistiji. In če vidijo župljani, da je njih dušni pastir res poln milosti in resnice (Jan 1, 14), bodo mnogi zahrepeneli po enakem združenju z Bogom v milosti. Ker nima sedanji svet nič več smisla za nadnaravni pečat duhovništva, ne pride več duhovnik v poštev po svoji službi, ampak edinole po svoji osebni moralni vrednosti.

6. Tako torej, na trdni in jasni dogmatični podlagi ter dobro poučen v duhovnem življenju naj dušni pastir z molitvijo in svetim zgledom zida kraljestvo milosti v svojih vernikih. Mora pa tudi modro in vztrajno uporabljati pastoralna sredstva, bistvena in pomožna, ker je volja božja, da po tej poti vzgoji duše za življenje milosti in jih privede do prave svetosti.

Rekel sem, da mora uporabljati bistvena in pomožna pastoralna sredstva. Namesto „bistvena“ bi lahko rekel klasična, tradicionalna ali še boljše sredstva podana od božjega ustanovitelja svete Cerkve. In ta sredstva so: pridigovanje, sveti zakramenti in evharistična daritev. Ta sredstva so božje ustanove, so nespremenljiva, trajna do konca sveta. Druga, pomožna sredstva, kakor vsakršne organizacije ter razne karitativne in kulturne akcije, so pa človeške ustanove, časovno omejene in se spreminjajo po danih razmerah.

Velika zmeta bi bila, če bi dušni pastir menil, da smo šele zdaj v 20. veku, z našo široko organizacijsko mrežo in s pridobitvami moderne elektrotehnike našli pravo pot za rešitev duš. Ne tako! Božji Sin je predvideval vsa tisočletja in je dal svoji Cerkvi uspešna sredstva, s katerimi bo širila božje kraljestvo do konca dni. In zelo pogršeno bi bilo, če bi se dušni pastir kar izčrpal s kakim organizacijskim delom, medtem ko bi bilo njegovo pridigovanje „alla buona“, spovednica zapuščena, tabernakelj osamljen.

Pridigovanje, dobro pripravljeno pridigovanje, se kljub časopisju in radiu ni preživelo, četudi bi se komu zdelo malce starinsko in obrabljeno sredstvo. Quia mundus per sapientiam non cognovit Deum, placuit Deo per stultitiam praedicationis salvos facere credentes (1 Kor 1, 21). Zdi se kakor stultitia to večno nedeljsko pridigovanje. In vendar kaj bi bilo, če bi to pridigovanje, recimo deset let, izostalo! Kako pusti in prazni, da ne rečem divji, so tisti, ki skoro nikdar besede božje ne poslušajo! — Pridigovanje, tudi če gre za kratko nedeljsko homilijo, zahteva veliko priprave, veliko študija, bibličnega, dogmatičnega in iz moralke. In ta priprava naj se ne vrši v soboto, ampak prve dni v tednu. Snov je obširna: omnia, quae fideles credere et facere oportet ad salutem (kan. 1347, par. 2).

In še enkrat prosim: ne zanemarjajte fundametalnih problemov krščanstva, ki so odrešenje in življenje v milosti božji. Hvala Bogu, da v prenovljenam obredu svetega tedna velika sobota na tako slovesen način spominja milosti svetega krsta, milosti prerojenja v nadnaravno življenje. Nihil enim nobis nasci profuit, nisi et redimi (et renasci) profuissent. Močno bi se dvignila vzgoja k življenju milosti, če bi v krščanskih družinah praznovali ne dan rojstva iz matere v to solzno dolino, ampak rajši obletnico krsta, obletnico prerojenja v življenje milosti. Za očeta posebej, za mater posebej, za vsakega otroka posebej naj bi se to praznovalo. Vzgajajte, prosim, v tem smislu.

Toda če pridigovanje na milost pripravlja, jo pa zakramenti delé. Kjer verniki redno in vredno svete zakramente prejemajo, tam tudi žive v milosti. Evharistija, ki vsebuje Odrešenika, je seveda glavni vir našega posvečenja in evharistična daritev središče vsega bogočastja. Na Evharistijo pripravlja navadno zakrament svete pokore. Dragi sobratje, lepo vas prosim, ljubite spovednico in bodite dobri spovedniki, ne samo teologi in moralisti, ampak tudi psihologi in ljubezni polni zdravniki. Dentur idonei confessarii, ecce omnium christianorum plena reformatio — tako sveti Pij V. Kdo bi si upal reči, da je bilo nerodovito življenje svetega Janeza Vianneya ali patra Leopolda Mandića, ki sta vsak dan ure in ure čepela v spovednici? Več sta storila za posvečenje in večno rešitev vernikov, ko mnogi drugi z vsem modernim pastoralnim aparatom.

In prav ta misel me popelje še k zadnji točki, k pomožnim sredstvom dušnega pastirstva, kakor so razna društva, družbe in akcije, od najbolj skromne bratovščine pa do korajžnih skavtov, kar vse naj pomaga zidati kraljestvo milosti in vzgajati duše k nadnaravnemu življenju. To so obširni problemi, o katerih bi se dalo diskutirati ure in ure. Jaz se tu imejujem samo na nekaj misli.

Kar mi je v tej reči najbolj pri srcu, izrazim z Gospodovo besedo: Duh je, ki oživlja, meso ne koristi nič (Jo 6, 63). Pod besedo „meso“ si lahko mislite ves zunanji videz, število, parade, tesere, znake, igre, zabave, izlete itd. Radi pomanjkanja pravega duha so prišle nekatere teh pomožnih oblik pri nekaterih sobratih do nezaupanja. Nekaj športa, nekaj teatra, nekaj petja, vsakovrstne igre, televizija do polnoči in čez, nekrščanski nacionalizem, neslana kri tika čez neprijetne duhovnike, to in slično je tisto „meso“, ki brez pravega duha ljubezni in žrtve nič ne koristi, pač pa škodi.

Veliki francoski pedagog in organizator mladine v Marseillu Timon David je iz lastne skušnje izjavil: Banda, teater, kinomatograf, jaz ne karam vsega

tega. Spočetka sem tudi jaz mislil, da je to nenadomestljivo, in vendar so to samo bergle, ki se rabijo, če ni nič boljšega. Vedno bolj uvidevam, da je vsaka akcija, ki sloni zgolj na človeških sredstvih, že določena v pogin in samo prizadevanje zblížati ljudi k Bogu po poti notranjega življenja, samo to ima blagoslov božje previdnosti. Nikar ne mislite, da je to že ideal, če nudite mladim ljudem toliko in toliko poštene zabave, niti se ne zadovoljite dati jim nekak firnež krščanstva. Vzgojite rajši majhno število mladih ljudi, da bodo res pravi kristjani, z gorečo molitvijo vsak dan, s pogostno mašo in vrednim obhajilom. Naj bodo ljudje žrtve, pažnje nad seboj, ljudje trdne čednosti. Take vzgojite za apostole med tovariši. Naj bodo odprti, širokosrčni, goreči, pa res dobri, resni pa brez vsake nabožne navlake, lepega takta, brez vsake najmanjše žaljive besede. Prej ko dve leti mi boste povedali, če je še treba bande in teatra, da se kaj doseže (Chautard v. c. pag. 75—75 v ital. prev.).

Ta izvajanja francoskega pedagoga so nekoliko podobna znanemu aksiomu: *il rumore fa poco bene e il bene fa poco rumore*. Tudi Chautard poudarja nenehno ista načela. Nočem biti ekstremist, ker imajo sobratji v tej reči lahko različne skušnje, vendar ponavljam še enkrat: duh je, ki oživlja, meso ne koristi nič. Gojimo pravega duha v naših krožkih. Zabava bodi zmerna in nikdar cilj, temveč sredstvo. Naj znajo tudi mladi ljudje, da življenje ni zgolj zabava, temveč resna zadeva. Naj znajo, da tudi v dobi televizije velja še vedno apostolova beseda: Kateri so Kristusovi, so križali meso s strastmi in poželenjem vred (Gal 5, 24). Če se bodo v mladih letih privadili na premagovanje samega sebe, bodo lahko z Bogom združeni in srečni. In če bi v katoliških organizacijah po vseh deželah gojili res pravega duha nadnaravnega življenja milosti, polnega ljubezni in pravice, bi s časom zbrisali raz obličje krščanskih narodov in držav sramotni madež nacionalizma ter političnih in socialnih krivic.

*

Tako sem vam podal nekaj misli, kako vzgajati vernike k življenju milosti. Nič izčrpnega nisem nudil, samo osnutek, o katerem se da razmišljati in razpravljati. Delo za posvečenje vernikov je težavno, je dolgotrajno in nima počitnic. Edinole Bog je začetnik in hranilec nadnaravnega življenja. Če bomo ponižni in z Jezusom združeni po ljubezni, bomo kot previdni in neumorni dušni pastirji orodje v božjih rokah. In Bog ne bo poplašal naših uspehov, pač pa naše žrtve in naš čisti namen.

Dragi sobratje! Pastirujemo v žalostni dobi velike verske in moralne dekadence. Nikar malodušni! Kristusova Cerkev je doživela in preživela že mnogo sličnih dob; premagala bo tudi sedanjo. Ni mogoče, da bi ta zemlja, na kateri je Sin božji umrl in na kateri se on vsak dan nešteto krat daruje, da bi ta zemlja kar docela odpadla od Boga. Nasprotno: *reminiscuntur et convertuntur ad Dominum universi fines terrae* (Ps 21, 28). Sed non est nostrum nosse tempora et momenta, quae Pater posuit in sua potestate (Apd 1, 7). Znati počakati in potrpeti je velika modrost. Vendar, če bomo znali predstaviti ljudem krščanstvo zdravo in veselo, kakršno je v svojih globinah, bo človeški rod tudi sredi tega dekadencega ropota še prisluhnil. In če bomo mi duhovniki res duhovni in nad zemljo dvignjeni, bomo mnoge dvignili za seboj kvišku k Bogu, v življenje milosti in sreče (Jo 12, 32).

Marija srednica vseh milosti

(Misli ob mednarodnem gibanju za razglasitev nauka o Srednici vseh milosti kot verske resnice)

Filip Žakelj, Argentina

V katoliškem svetu je nastalo močno gibanje, da bi namestnik Jezusa Kristusa na zemlji razglasil kot nezmotljivi učenik vesoljne Cerkve kot versko resnico nauk, da je Marija srednica vseh milosti. V tej razpravi bomo načeli samo vprašanje, kako prav iz Rima vedno bolj pogosto prihaja pobuda za češčenje Matere božje kot srednice vseh milosti.

Glas Kristusovih namestnikov iz Rima

Kdor odpre knjigo *Doctrina pontificia*, IV. *Documentos Marianos*,¹ se bo lahko brž prepričal, kolikokrat papeži govore o Mariji kot materinski, zelo naklonjeni, premogočni, najmogočnejši srednici milosti, zlasti zadnjih sto petdeset let pa pogosto govore tudi o Mariji kot upraviteljci, hraniteljci in razdeljevalki vseh milosti; včasih pa za isto stvar uporabljajo enakomočne izraze. Posebej omenjamo nekatere primere.

Pij VII. v brevu „*Quod divino*“ z dne 24. jan. 1806, v katerem daje več privilegijev servitski cerkvi Marijinega oznanjenja v Florenci, govori, kako je vsak dan bolj rastla v Cerkvi pobožnost do naše preljube Matere in razdeljevalke vseh milosti (*erga amantissimam Parentem nostram ac gratiarum omnium dispensatricem*).²

Božji služabnik Pij IX. v okrožnici „*Ubi primum*“ z dne 2. febr. 1849, s katero se obrača na škofo vsega katoliškega sveta glede razglasitve verske resnice o Marijinem brezmadežnem spočetju, pretresljivo govori o velikih stiskah, v katerih živi Cerkev, a v Mariji, Srednici vseh milosti, zre vso pomoč: „Zelo dobro veste, častiti bratje, da smo ves vzrok svojega upanja položili v presveto Devico Marijo; Bog je namreč položil v Marijo polnost vsega dobrega; tako da vedimo: če je v nas kaj upanja, kaj milosti in kaj zveličanja, prihaja od Ne..., ker je tako volja tistega, ki je hotel, da imamo vse po Mariji (*quandoquidem Deus totius boni plenitudinem posuit in Maria, ut proinde si quid spei in nobis, si quid gratiae, si quid salutis, ab Ea noverimus redundare..., quia sic est voluntas Eius, qui totum nos habere voluit par Mariam. — Sv. Bernard, In Nativ. S. Mariae, De Aquaeductu*).“³

V apostolskem pismu „*Ineffabilis Deus*“ z dne 8. dec. 1854, v katerem razglaša Marijino brezmadežno spočetje za versko resnico, daje Mariji čudovito lepe naslove, med katerimi so tudi tile: najvarnejše pribežališče vseh, ki so v nevarnosti, ter najbolj zvesta pomočnica in pri svojem Sinu premogočna srednica in posredovalka vesoljne zemlje (*tutissimum cunctorum periclitantium refugium, et fidelissima auxiliatrix, ac totius terrarum orbis potentissima apud Unigenitum Filium suum mediatrix et conciliatrix*).⁴

Kongregacija svetih obredov 17. maja 1866 potrdi molitev v čast Materi

božji vedne pomoči, v kateri molimo tudi: „O Mati vedne pomoči, ti si razdeljevalka vseh milosti, ki jih Bog podeljuje nam ubogim, in zaradi tega te je naredil tako mogočno, tako bogato, tako dobrotljivo, da nam pomagaš v naših revah...“⁶

Leon XIII. je rožnovenski papež, pa je tudi papež Matere božje, Srednice vseh milosti. V okrožnici „*Octobri mense*“ z dne 22. septembra 1891 uči: „Ko je večni Sin božji v odrešenje in okras človeku hotel sprejeti človeško naravo ter je iz tega vzroka nameraval skleniti neko skrivnostno poroko z vesoljnim človeškim rodом, tega ni naredil prej, preden bi na to najsvobodnejše pristala določena mati, ki je nekako posebljala človeški rod po slavni in najresničnejši sodbi Akvinca: ‘Po oznanjenju se je pričakoval pristanek Device namesto vse človeške narave’ (S. th. 3, q. 30. a. 1). Zaradi tega smemo kot nič manj resnično in svojsko trditi: Sploh nič se nam iz tistega prevelikega zaklada vse milosti, katerega nam je Gospod prinesel — zakaj milost in resnica je prišla po Jezusu Kristusu (Jn 1, 17) — nič se nam ne podeli razen po Mariji, ker je tako volja božja; kakor k najvišjemu Očetu nihče ne more pristopiti razen po Sinu, tako skoraj (nekako) nihče ne more pristopiti h Kristusu razen po Materi (Ex quo non minus vere proprieque affirmare licet, nihil prorsus de permagno illo omnis gratiae thesauro, quem attulit Dominus, siquidem gratia et veritas per Iesum Christus facta est (Jn 1, 17), nihil nobis, nisi per Mariam, Deo sic volente, impertiri; ut, quomodo ad summum Patrem nisi per Filium nemo potest accedere, ita fere nisi per matrem accedere nemo possit ad Christum).“⁶

Pet let nato v okrožnici „*Fidentem*“ z dne 20. sept. 1896 uči, da je Marija resnično Mati božja in iz tega vzroka vredna in zelo dobrodošla srednica k Sredniku (vera scilicet eius mater, ob eamque causam digna et peraccepta ad Mediatorem mediatrix).⁷

Že prej pa v okrožnici „*Vi è ben noto*“ italijanskim škofom z dne 20. sept. 1887 v zvezi z rožnovensko pobožnostjo govori o vzvišeni Materi božji, premo-gočni pomoči kristjanov, v katere roke so položene vse milosti (nelle cui mani sono poste tutte le grazie).⁸

Sv. Pij X. se glede nauka o Mariji, Srednici vseh milosti, prav posebno odlikuje. V znameniti okrožnici „*Ad diem illum*“ z dne 2. febr. 1904, za petdesetletnico razglasitve verske resnice o Marijinem brezmadežnem spočetju, takole uči glede Marijinega vesoljnega sredništva: „Iz te skupnosti bolečin in hotenja med Marijo in Kristušom je ona zaslužila, da je postala zelo prav spravnica izgubljene zemlje (Eadmer Mon., De excellentia Virg. Mariae, pogl. 9) in zato razdeljevalka vesoljnih darov, katere nam je Jezus pripravil s svojo smrtjo in krvjo. Seveda ne tajimo, da ima Kristus osebno in lastno pravico glede razdeljevanja teh darov; te nam je namreč tako edinole on pridobil s smrtjo, kakor je sam po svoji oblasti srednik med Bogom in ljudmi. Vendar pa je zaradi tiste skupnosti bolečin in bridkosti Matere s Sinom vzvišeni Devici dano to, da je pri svojem edinorojenem Sinu najmogočnejša srednica in posredovalka vesoljne zemlje (Pij IX, Ap. pismo „*Ineffabilis Deus*“, 8. dec. 1854; APN, I, 597). Kristus je torej vir in iz njegove polnosti smo vsi prejeli (Jn 1. 16); iz njega prejema vse telo rast, ko se zlaga in sestavlja z vsakršno vezjo medsebojne pomoči... in tako samo sebe zida v ljubezni (Ef 4, 16). Marija pa je jarek, kakor Bernard prej pripominja (Sv. Bernard, Serm. de temp., in Nativ. B. V. de Aquaeductu,

n. 4), ali tudi vrat, po katerem je telo povezano z glavo in po katerem glava razliva svojo silo in moč v telo. Zakaj ona je vrat naše Glave, po kateri je njeno (Glave) skrivnostno telo deležno vseh duhovnih darov (Sv. Bernardin Sienski, *Quadrag. de Evangelio aeterno*, serm. 10, a. 3., c. 3). In tako je jasno, da mi še daleč daleč ne pripisujemo Materi božji moči, da bi proizvajala milost, kar je stvar edinole Boga. Vendar nam je ona zato, ker presega vse po svetosti in zvezi s Kristusom ter jo je Kristus pritegnil k delu za zveličanje človeštva, po primernosti (de congruo), kakor pravijo, zaslužila, kar nam je Kristus po pravičnosti (de condigno) zaslužil, ter je glavna služabnica pri razdeljevanju milosti. On sedi na desnici veličastva na višavah (Hebr 1, 3), Marija pa stoji zraven kakor Kraljica na njegovi desnici kot najvarnejše pribežališče vseh, ki so v nevarnosti, in najzvestejša pomočnica, da se nam ničesar ni treba bati in pod njenim varstvom nič ni treba obupavati“ (Pij IX., Ap. pismo „Ineffabilis Deus“, njenim varstvom nič ni treba obupavati (Pij IX., Ap. pismo „Ineffabilis Deus“, 8. dec. 1854; APN, I, 1, 597).¹⁰

V nagovoru 12. nov. 1910, ob sedem stoletnici ustanovitve frančiškanskega reda, trdi o Mariji: „Vsemogočni je namreč hotel, da imamo vse po njej, ki je podoba pravičnosti in sedež modrosti.“¹¹

Benedikt XV. v pismu „Il 27 aprile“ kardinalu Gasparriju, svojemu državnemu tajniku, z dne 5. maja 1917, s katerim uvaja v litanije Matere božje vzklik: „Kraljica miru, prosí za nas“, jasno uči Marijino vesoljno sredništvo: „In ker se vse milosti, katere začetnik vsega dobrega daje ubogim Adamovim potomcem, po ljubeznivem sklepu njegove božje previdnosti razdeljujejo po rokah presvete Device Marije, hočemo, da se k vzvišeni Materi božji bolj kot kdaj koli tako zelo stiskani sinovi obračajo s svojo živo in zaupljivo prošnjo.“¹²

Pij XI. v okrožnici „Caritate Christi“ z dne 3. maja 1932 tudi govori o mogočnem varstvu deviške Matere božje, Srednice vseh milosti.¹³

V *Documentos Marianos* je več kot tri sto petdeset strani posvečenih samo **Piju XII.** kot vesoljnemu učitelju razodetega nauka o Mariji in pospeševalju Marijinega češčenja. Izredno mnogo govori o Marijinem sredništvu, pa tudi o Mariji Srednici vseh milosti.¹⁴

Ob neki priložnosti v razgovoru z o. Angelom Carrillo de Albornozom D. J., takratnim glavnim tajnikom Marijinih kongregacij, izraža svoje najbolj osebno prepričanje o Marijinem vesoljnem sredništvu: „Ali ne vidite, da nas ves svet uči ljubezni, izredne gorečnosti, rekli bi, svete norosti do Matere božje. Srednice vseh milosti, soodrešenice človeškega rodu, do božje vladarice nebes, do tiste, ki ima ključ do vseh milosti, do vsega popolnega darila, do vsega dobrega, ki prihaja iz nebes? — Če je bila vedno pot do Kristusa, če je bila vedno resnično to veličastno vodilo Marijinih kongregacij: ‘Po Mariji k Jezuu’; če je bilo vedno res, da pridemo k Bogu po njegovi Materi, da pridemo k viru vseh milosti po Srednici vseh milosti, je sedaj bolj res kakor kdaj prej, vsaj kristjani mislijo bolj na to kakor kdaj prej.“¹⁵

A **Pij XII.** tudi kot učitelj vesoljne Cerkve v svojih okrožnicah oznanja isti nauk. V okrožnici „*Ingruentium malorum*“ o svetem rožnem vencu z dne 15. ept. 1951 trdi, da je krščansko ljudstvo vedno imelo navado, da se je v

hudih stiskah zatekalo k Materi božji, ker je po besedah sv. Ireneja vesoljnemu človeškemu rodu postala vzrok odrešenja.¹⁸

V okrožnici „*Doctor Mellifluus*“ za osem stoletnico smrti sv. Bernarda, velikega učenika Marijinega vesoljnega sredništva, z dne 24. maja 1953 posebej poudarja njegov nauk o Marijinem sredništvu vseh milosti: „Tej vneti ljubezni do Jezusa Kristusa se je pridruževala preljubka pobožnost do njegove vzvišene Matere, katero je kakor svojo preljubo Mater vzljubil in vneto častil. Njenemu premogočnemu varstvu je tako zaupal, da se ni obotavljal tole zapisati: ‘Bog ni hotel, da bi mi kaj imeli, kar ne bi šlo skozi Marijine roke’. In ravno tako: ‘Tako je volja tistega, ki je hotel, da imamo vse po Mariji’.“¹⁹

Še to dodajmo, da v okrožnici „*Ad Caeli Reginam*“ z dne 11. okt., s katero uvaja praznik Marije, Kraljice nebes in zemlje, prav tako govori o njeni veliki vlogi pri razdeljevanju milosti ter o njeneem neizčrpnem uspešnem varstvu.²⁰

Praznik Matere božje, Srednice vseh milosti

Svetniški kardinal Mercier, po mnenju maršala Focha največja osebnost našega časa, prvi da pobudo za uvedbo praznika Matere božje, Srednice vseh milosti. Zanimivo pa je, da so mu v Rimu v tej zadevi takoj naklonjeni. 13. dec. 1920 kardinal predloži Benediktu XV. besedilo za duhovne dnevnicke praznika. Benedikt XV. ga natančno preuči in končno 12. jan. 1921 z veseljem odobri nov praznik ter ga sam vpiše v svoj zasebni koledar. Nov praznik dovoli najprej vsem belgijskim škofom, obenem pa Kongregacijo svetih obredov pooblasti, naj nov praznik dovoljuje vsem škofijam in redovom, ki bodo za to prosili. Obhaja naj se 31. maja.

Kardinal Mercier meseca aprila 1921 pošlje vsem katoliškim škofom poslanico, v kateri jih vabi, naj v svojih škofijah uvedejo nov praznik. Veliko škofov kardinalovi prošnji ustreže. Prav tako nov praznik začno obhajati v raznih redovih, n. pr. karmeličani, frančiškani, Jezusova družba. Leta 1942 Kongregacija svetih obredov na prošnjo kitajskih škofov razglasi Mater božjo, Srednico vseh milosti, za Kraljico Kitajske, kot duplex primae classis.²⁰ Iz zanesljivih poročil vemo, s kakšnim zaupanjem do Marije kitajski škofje, duhovniki in verniki prenašajo mučeniške muke zaradi zvestobe sv. Cerkvi.²⁰ Srednica vseh milosti vrši veliko vlogo na Kitajskem.

Sv. Ludovik Marija Grignon Montfortski

V to dobo je božja previdnost postavila razglasitev Ludovika Marije Grigniona Montfortskega za svetnika. Njegovo razpravo o pravi pobožnosti do Matere božje danes bero skoraj v vseh jezikih. Pa prav v tej razpravi izredno poudarja Marijino vesoljno sredništvo. Kardinal Mercier ga imenuje kar čudovitega učenika Marijinega sredništva. Pa je spet zanimivo, da uradni odloki glede razglasitve Ludovika Marije za svetnika pogosto opozarjajo na Grignionov nauk o Mariji kot Srednici vseh milosti. Zlasti pa odlok „*De Maria numquam satis*“ Kongregacije svetih obredov z dne 21. maja 1945, kjer Pij XII. izjavlja, da je Ludovika Marijo varno razglasiti za svetnika.²¹ K temu svetnikovemu zaupanju v Marijino tako izredno mogočno sredništvo se Pij XII. vrača tudi v posebnem

nagovoru romarjem po razglasitvi Ludovika Marije za svetnika.²² S češčenjem Ludovika Marije ter s preučevanjem njegovega nauka o pravi pobožnosti do Marije pa je v vernikih vedno bolj rastlo in raste živo prepričanje, da je Marija v resnici upraviteljica, srednica in razdeljevalka vseh milosti. Marijina legija vsa živi iz tega nauka.²³

Opombe:

¹ Hilario Marin, S. J., *Doctrina pontificia*, IV, *Documentos Marianos*, Madrid 1954, XXXI in 892 strani; navajamo DM.

² DM, str. 146, n. 235.

³ Prav tam, str. 166/7, n. 260.

⁴ Prav tam, str. 191/2, n. 300.

⁵ Prav tam, str. 198, n. 315; glej tudi *Enchiridion Indulgentiarum*, 2 izd. Vatik. tisk. 1952, n. 427.

⁶ Denz., n. 1940 a.

⁷ Prav tam, 1940 a.

⁸ DM, str. 231/2, n. 364.

⁹ Prej je v okrožnici govor o Marijinem trpljenju z Jezusom pod križem.

¹⁰ DM, str. 371/3, n. 488/9.

¹¹ Prav tam, str. 398/9, n. 531.

¹² Prav tam, str. 416, n. 552.

¹³ Prav tam, str. 509.

¹⁴ Prav tam, str. 561—849.

¹⁵ Prav tam, str. 783/4; pr. pa tudi Marie, marec-april 1950, str. 59.

¹⁶ AAS, l. 43, št. 13 (18. sept. 1951), str. 578/9.

¹⁷ Prav tam, l. 45, št. 8 (30. jun. 1953), str. 382.

¹⁸ Prav tam, l. 46, št. 15 (18. nov. 1954), str. 635/7. V isti okrožnici, prav tam, str. 637, opominja bogoslovne učenjake in pridigarje, naj se varujejo dveh skrajnosti: *caveant nempe et sententias fundamenti carentes ac veritatem quadam verborum superlacione excedentes; et nimiam mentis angustiam in singulari illa omnino excelsa, immo fere divina Deiparae dignitate consideranda*. Pij XII. graja prevelik minimalizem in strah nekaterih teologov glede češčenja Matere božje. Med te minimaliste spada tudi J. Pinsk, ki je v Marijinem letu objavil v Berlinu v majhni knjižici predavanje z naslovom: *Grundsätzliche und praktische Erwägungen zur christlichen Verkündigung im marianischen Jahr*; knjižica obsega 24 strani. *Osservatore Romano*, v posebnem članku 7. julija 1955 nastopa proti Pinskovim nazorom. Sveta stolica pa je odredila, naj Pinskovo delce umaknejo s knjižnega trga. *Pr. L'Ami lu Clergé*, l. 66, št. 43 (25. okt. 1956), str. 638/9).

¹⁹ Pr. Roschini G. M., O. S. M., *Mariologia*, zv. II, 3. del, 2. izd., Rim 1948, str. 171; DM, str. 849; Ignacio Valle, S. J., *Mouvement mondial pour la Définition dogmatique de la Médiation Universelle de Marie*, Marie, jan.-febr. 1956, str. 21/2.

²⁰ Pr. zlasti pretresljivo, pa stvarno delo: J. Lefèvre, S. J., Shanghai: *Les Enfants dans la ville* (Kronika kršč. življenja v Shanghaiju od l. 1949 do 1955) *Paris-Tournai* 1956, 368 strani; Kiung, pogumni škof shanghaiški, ki so ga zaprli meseca sept. 1955, je skupaj z verniki molil posebno molitev k Materi božji, kjer jo prosi: *Mi te ne prosimo čudežev, mi ne prosimo, da neha preganjanje. Sveta Mati, prosimo te, da držiš pokonci naše revne sile.*

²¹ AAS, l. 37, št. 12 (23. dec. 1945), str. 328/30.

²² Prav tam, l. 39, št. 11 (29. sept. 1947), str. 408/13; pr. Dr. Filip Žakelj, *Živi Kristusov evangelij*, 2. zvezek, Celovec 1956, str. 235[7].

²³ Pr. Marie, setp.-okt. 1952, ki je vsa posvečena sv. Ludoviku Mariji Grignonu Montfortskemu; pr. tudi Suenens-Vodeb, *Junakinja apostolata*, Celovec 1953 in 1954 (dva dela).

ZGLEDI ŽOSISTOV

Zdravko Reven, Belgija

Živimo sredi modernega sveta, ki se poslušuje vseh mogočih vplivnih sredstev. Z glasbo, petjem, deklamiranjem, radijem, televizijo, časopisjem, letaki hočejo danes ljudje vplivati na drugega. Toda kljub vsemu se zdi, da je še vedno najmočnejše vplivno sredstvo življenje samo.

Čudoviti vpliv žiljenja iz prepričanja, življenja iz vere najdemo, hvala Bogu, danes tudi sredi delavskega sveta. Kdor je imel opravka z mladimi delavci, je gotovo že bil kdaj presenečen nad tem, kako zares vzamejo mladi borci evangeljske besede.

Naj navedem nekaj zgledov iz življenja žosistov, pri katerih vidimo, da duh odpovedi in odmiranja posvetnemu ni le prazna beseda.

1. Andrej, 25-letni fant, žosist, dela v tovarni, kjer dela 80 delavcev. Je specializiran delavec in njegova plača daleč presega normalno. V družini je 7 otrok, oče je skoraj dela nezmožen. Trije otroci hodijo še v šolo. Andrej daje tri četrt plače materi za njegovo oskrbo in za ostale v družini.

Oblečen je skromno, čeprav čisto. Kar mu denarja ostane od plače, ga porabi za tovariše. Saj se mu zdi potrebno, da vedno komu kaj da. Ta je brez dela, oni je v težavah in ga ne more pustiti kar tako. Večkrat tudi pri drugih prosi za tiste, ki so v potrebi.

Na sestanku rad pripoveduje o prvih kristjanih. Rad pobira Apostolska dela in Pavlova pisma.

V delavnici, v okraju, pri nogometasih si je pridobil spoštovanje. Spočetka so ga smatrali za siromaka. Danes vedo, kaj je. Presenetila jih je njegova nesebičnost in požrtvovalnost. „Takih kristjanov ni veliko,“ pravijo.

2. Berta, 22-letna žosistka, delavka v tovarni z 250 delavkami. Doma je iz revne družine s slabim stanovanjem. Najstarejši otrok je. A je navajena jemati vse težave z dobre strani. Če pride

bolezen, mraz, težko delo, ima vedno nek poseben izraz optimizma. Vsako zimo pobira po hišah skupaj s sosedami za stare ljudi v okraju. Tudi pri nabirkah za tiste, ki so po sanatorijih, sodeluje.

Vedno jo vidiš smehljajočo, pa večkrat nima pare v žepu. Oblečena je preprosto. Zna šivati in plesti. Preureja krila, jopice, često večkrat za druge kot zase. Če dobi bonbone, jih deli z drugimi.

Ko včasih vidi dekleta, ki razsipajo denar in ga zapravljajo, pravi: „Kaj bodo reyice nekoč pokazale, kako bodo polagale račune?“

Njen duh odpovedi, požrtvovalnosti, skromnosti osvaja. To se vidi pri mnogih dekletih.

3. Mlada družina Rogerija in Kolete. Oba izhajata iz delavskih družin, katerih starši niso razsipali. On je bivši žosist. Imata štiri otroke.

On je spreten rokodelc. Kmalu po poroki mu je nek premožen obrtnik predlagal, da začneta skupno podjetje in si tako skupno pomagata kvišku. Govoril je s svojo ženo in je ponudbo odbil. Njegova želja je bila ostati delavec med delavci in doprinesiti s svojim trudom k dvigu delavskega stanu. Odklonil je individualen dvig. „Ne smemo rešiti le sebe!“ je rekel.

Ostal je navaden delavec. Zgodilo se mu je, da so ga odpustili zaradi sindikalne delavnosti. Večkrat je bil prisiljen iti od tovarne do tovarne iskat delo. Tovariši in tudi asistent so mu rekli včasih, naj misli, kaj bo z njegovimi otroki, naj manj akcijsko dela. Pa je odgovarjal: „Ste smešni! Če delamo za pravico, nas Bog vendar ne bo pustil brez potrebnega. Kaj pa potem še ostane od evangelija?“

V svoji hiši ima preprosto pohištvo. Ima pa ženko, ki zna dobro kuhati in šivati. Na vse se razume in z malim si zna pomagati. „Ne smemo se brigati le

zase in za svojo bodočnost, dokler je toliko ljudi, ki so brez dela, ki jih izkoriščajo in nimajo življenjskega minimuma.“

Mož je prinesel večkrat z dežele od prijateljev masla, jajc, krompirja, ko je bilo v mestu še težko zanj. Nesel je k drugim: „Vzemite! Ne bomo sami pojedli!“

V hiši je vedno kdo na obisku. Pridejo vprašat, pridejo razgovoriti se. Če je kdo prav za kosilo pri njih, ga povabijo, naj prisede z njimi. Seveda je veliko zasluge za to na Koletini strani. Je prav njemu enaka. In če more od toliko akcijsko delati, je to tudi zato, ker ima v svoji družini podporo. Mu zna pomagati, ga navdušiti, zadržati. Vse težave družine nosita skupaj, pa tudi vsa veselja si delita skupno. Ta duh prenašata na otroke. Vzgajati jih, da se brigajo za druge in da so skromni.

Rogerij ne more razumeti, kako se

nekateri duhovniki prižogujejo. „Postali ste duhovniki, zakaj? Mnogo bolj kot mnogi drugi ste preskrbljeni. Nekateri res nimajo veliko gotovega, imate pa potrebno. In ne morete razumeti ljudi, ki nimajo potrebnega! Kadar vidim kateriga od vas, kako se naveliča tega ali onega, kako vabi na „kosilo“, se vprašam: kaj neki misli o tem Kristus!“

Njegovi sodelavci marksisti ga spoštujejo. Pred njimi citira evangelij. Poznajo ga po njem. Vidi jo ga iz njega. In se ne norčujejo iz njega.

Kako ne bi tak osvajal? Tak, ki živi duha odpovedi, odmiranja dobrinam tega sveta?

Najbolj ubogi borci znajo najbolje pridobivati.

Ali se nimamo duhovniki česa učiti od njih? Ali nimajo ti borci pravico do po svetosti, odmiranju stremečih in preprostih duhovnikov?

KONGRESI KRISTUSA KRALJA

(Po župniku Avgust Hegenkötterju, Twistede, v listu Der Rufer, september 1955 — Priobčil Anton Merkun, U. S. A.)

IZ malega slovenskega ljudstva in na zunaj neuglednega duhovnika je prišla misel, da se vrše kongresi Kristusa Kralja. Slovenija leži vzhodno od Trsta in obsega škofiji Ljubljana in Maribor ob Dravi. Pripadala je k Avstriji in od konca prve svetovne vojske Jugoslaviji. Je popolnoma katoliška dežela s cvetočim verskim življenjem in s posebnim češčenjem Matere božje. Janez Evangelist Kalan je bil rojen 1869 v škofji Loki pri Ljubljani. Bil je župnik in potem škofijski voditelj Marijinih družb in abstinentnega gibanja. Šaljivo so ga imenovali „Wasser-Kalan“ in „vest slovenskega ljudstva“, ker je neizprosno pobijal pijančevanje svojega ljudstva. Bil je velik Marijin častilec in goreč dušni pastir. Spoznal sem ga, ko je pastoriral svoje slovenske rojake v rensko-vestfalskem okrožju in je dalj časa pri meni stanoval. Občudoval je dušnopastirske metode v Nemčiji in Holan-

diji. Govoril je: „Kako bi bilo dobro, da bi se vršila dušnopastirska zborovanja, na katera bi prišli duhovniki in laiki iz raznih dežel in bi povedali o cvetočem katoliškem življenju svoje domovine. Vsi bi se lahko od tega učili.“ Ta misel ga je tako obvladala, da je neprestano pisal pisma škofom, duhovnikom, redovom in kongregacijam, kakor tudi na vodeče laike, da bi jih pridobil za to idejo. Odgovori so bili ugodni, velikokrat navdušeni, toda se ni noben škof upal, da bi sklical mednarodni kongres. Škof Heylen v Namurju, protektor mednarodnih evharističnih kongresov, je nama obema rekel, ko sva ga obiskala: „Prirejajte za praktična dušnopastirska vprašanja posebne kongrese, ki se naj z evharističnimi vsako drugo leto vrste. Na evharističnih kongresih je prve. evharistija edini predmet predavanj. Skušajte dobiti škofa, ki naj bi sklicel kongres Kristusa Kra-

lja, na katerem naj bi se razpravljalo o najboljših metodah praktičnega dušnega pastirstva.“ Ta nasvet je bil izvrsten, toda izpeljava težavna.

Že je gospod Kalan hotel opustiti vsako upanje, ker ni našel nobenega škofa in tudi ni imel nobenega denarja, ki je potreben za prireditve kongresa, ko mu je božja previdnost poslala moža, ki je premagal težave. To je bil direktor Janez Marija Haw, ustanovitelj Zveze sv. Janeza, za katerega se danes opravljajo molitve, da bi bil proglašen za blaženega. Ta se je zavzel za misel mednarodnih kongresov Kristusa Kralja z največjim razumom in gorečim navdušenjem. Dal je na razpolago hiše Zveze sv. Janeza v Leutesdorfu za prvo zborovanje od 20. do 23. septembra 1928, prevzel je tudi velike finančne žrtve, dosegel je dovoljenje za kongres od prečastitega gospoda škofa Franc Rudolf Bornewasserja v Trierju, otvoril zborovanje, ga spremljal z veliko skrbjo in izdal točno poročilo o njem.

Kot voditelj zborovanja je bil pridobljen nepozabni škof Maksimilijan Keller, tačas še prelat v Schneidemühlu in prej župnik pri Sv. Mihaelu v Berlinu, pozneje škof izgnancev. Da se je prvi kongres Kristusa Kralja lepo izvršil, so imeli zasluge dr. Friderik Mack, častni kanonik luksemburški in apostol Dunaja, ki je na več kongresih imel navdušene govore o Kristusovem kraljevanju, dalje univerzitetni profesor dr. Brom iz Nijmwegen; prelat Cardijn, ustanovitelj krščanske delavske mladine, Bruselj; prelat Lichtenberg iz Berlina, ki je umrl na potu v Dachau; in na zadnjih kongresih dr. Maks Metzger, ustanovitelj Družbe Kristusa Kralja, Belega križa v Meitingenu, imenovan brat Pavel, ki je končal pod gilotino v Brandenburgu na Havelnu. Tako stoje veliki in sveti možje, mučenci Kristusovi ob zibelki kongresov Kristusa Kralja.

Posebno pozornost naj vzbuja to, da je naš sveti oče pozdravil vsak kongres, bodisi kot nuncij v Berlinu, kot državni

tajnik v Rimu ali kot poglavar sv. Cerkve.

Kdaj so se vršili dosedanji kongresi Kristusa Kralja? Drugi kongres je zboroval pod protektoratom škofa dr. Kristjana Schreiberja v Berlinu od 28. do 31. avgusta 1932, tretji pod protektoratom škofa dr. Ludvika Marije Hugota od 25. do 29. oktobra 1933 v Mainzu, četrti pod protektoratom nadškofa dr. Weitzia v oktobru 1935 v Salzburgu, peti pod protektoratom kardinala Hlonda od 25. do 29. junija 1937 v Gnezden-Poznu in zadnji v juniju 1939 v Ljubljani pod kardinalom Hlondom kot papeškim legatom in pod protektoratom škofa Rožmana. Odlični govorniki so govorili na kongresih. Vseh ni mogoče naštetih. V Berlinu so med drugimi govorili državni kancler Marx, Pere Dasonville iz Pariza, pater Vanmaele, premonstratez iz Averbode (Belgija), in ministerjalni direktor Klausener; v Mainzu njegova kraljeva visokost Friderik Kristijan vojvoda Saški, dalje prelat dr. Straubinger, Stuttgart, in zopet mons. Cardijn, Bruselj. V Gnezdnju je bil tudi državni poglavar ogrski grof Horty.

Zadnji in največji mednarodni kongres Kristusa Kralja se je vršil v Ljubljani. Do 50.000 udeležencev iz vse Jugoslavije in inozemstva se je udeležilo zadnjega zborovanja v Stadijonu. V juniju 1939 je bila že druga svetovna vojska pred durmi, 1. septembra pa je že izbruhnila. Naslednji kongres bi se moral vršiti v Zaragozi v Španiji. Kardinal v Toledu je že privolil. Toda vojska je preprečila kongres. Svetnik Kalan pa ni počival. Ustanovil je poseben stalen odbor za kongrese s škofom Rožmanom na čelu. Sestavil je pravila za mednarodne kongrese Kristusa Kralja. Ustanovil je poseben časopis „Regnum Christi“, ki naj bi postal svetovni list v več jezikih. Od časopisa „Regnum Christi“ sem rešil več eksemplarov, ki so živ dokaz o gorečnosti urednika Kalana in njegovih sodelavcev. Sodelovali so: Hans Wirtz iz Freiburga v Breisgau, pater Bangha S. J. v Budimpešti, pater Csavossy S. J.

Moj vodnik v Gospodovo svetis^vce

Gregor Mali, Argentina

1. Prva iskra

Že pred petimi leti sem srečal Abrahama s sivo, dolgo, častitljivo brado. Starost trka na duri mojega življenja. Lepi, svetli spomini na mladost vedno bolj ugašajo. Le en dogodek žari jasno v mojem spominu in me zvesto spremlja v tujini. Ta dogodek mi je toliko dražji zato, ker me živo spominja na dve osebi, ki sta najbolj vplivali name, da sem izbral in vzljubil duhovniški poklic. Bila sta to naš tedanji župnik, Anton Jamnik, in moja mati.

Imeti sem moral tedaj kake tri, štiri leta. Mati me je vzela s seboj na njivo, odkoder je bil zelo lep razgled na našo župnijsko cerkev, posvečeno sveti Neži, potem pa še na Kamnik in njegovo okolico. Mojo otroško pozornost je takoj vzbudila oseba, ki je hodila okrog cerkve. Brž sem vprašal mamo, kdo je mož, ki hodi tam doli ob cerkvi. Mama mi odgovori: „To je duhovnik, naš gospod župnik!“ „Kaj pa dela?“ vprašam znova.

prav tako iz Ogrskega, in prelat dr. Gorbach iz Tirolskega, tedaj v izgnanstvu v Jeruzalemu.

Tako poročilo A. Hegenkötterja.

Kje naj bi bil v bodočnosti sedež centralnega odbora mednarodnih kongresov Kristusa kralja? Najbolj umestno bi bilo izbrati kraj, kjer se je največ delalo in bilo največ žrtev izvršenih, namreč pri Zvezi sv. Janeza v Leutesdorfu. Leutesdorf pripada škofiji Trier. Trier je najstarejše krščansko mesto v Srednji Evropi. Naslednik sv. Materna, prevzvišeni gospod škof dr. Matija Wehr, je prevzel pokroviteljstvo bodočega zborovanja, za kar smo mu iz srca hvaležni. V smislu velikih umrlih ustanovnikov kongresov Kristusa Kralja, katerih dediščino smo prevzeli, delajmo odločno in navdušeno dalje na njih idejah, da bo Kristus Gospod novega časa in Marija mila Kraljica vsega sveta.

Mama me pogleda in odgovori: „Za nas moli in vsak dan Boga povzdiguje.“ Besede: „vsak dan Boga povzdiguje“ je izgovorila počasi in s posebnim poudarkom.

Materin odgovor je pomiril mojo otroško radovednost. Utihi sem, sedel v travo in mislil, kako nekaj lepega in velikega je duhovnik, ki moli in vsak dan Boga povzdiguje... tedaj se je vžgala prva iskra hrepenenja po duhovniškem poklicu v mojem otroškem srcu.

2. Prvi opomin

Začel sem hoditi v domačo zasilno šolo. Vodil jo je cerkovnik, preprost možiček, ki nas je kljub temu, da sam ni znal veliko slovnice in pravopisja, še kar dosti naučil. Župnik Anton Jamnik je prihajal v šolo vsak torek in petek poučevati verouk. Verske resnice in zgodbe svetega pisma nam je razlagal tako privlačno in nazorno, da smo ga vsi zelo radi poslušali. Kadar pa se je kdo spozabil in pouk začel motiti, je gospod Jamnik z nogo udaril ob tla in resno, nekoliko glasneje dejal: „Da bi te vendar, no! Ali bo mir ali ne?“ Naenkrat je bila v šolski sobi grobna tišina. Gospod Jamnik pa je mirno nadaljeval svoj pouk.

Verouk me je zelo zanimal. Zato sem se ga rad učil in tako zbudil pozornost gospoda Jamnika. Nekega dne prideta v našo hišo kar dva gospoda: župnik Jamnik in rajni prelat, prošt Andrej Kalan, oba doma iz Stare Loke. Z očetom sta govorila o gospodarstvu, se zanimala za živino in letino, potem so pa začeli govoriti tudi o meni. Njihovega pogovora sam nisem slišal. Mama mi je pripovedovala o njem. Tedaj so sklenili, da me bodo dali v šolo; najprej v Kamnik, da dopolnim ljudskošolsko izobrazbo, potem pa v Ljubljano v gimnazijo. Gospod prelat Andrej Kalan je bil tedaj ravnatelj Marijanišča. Obljubil je da me bo sprejel v ta zavod, če se bom pridno učil.

Po dveh letih ljudske šole v Kamniku sem bil sprejet v Marijanišče. Kadar sem odhajal od doma v Ljubljano, mi je gospod Jamnik vedno izročil stotak ali še več za Marijanišče. Takoj, ko sem prišel v zavod, sem nesel denar prelato Kalanu, ki me je vedno ljubeznivo sprejel in se zanimal za župnika Jamnika in našo družino.

Ko sem postal dijak, se je gospod Jamnik še bolj zanimal zame, toda tako, da tega dolgo nisem opazil. Modro je dopolnjeval vzgojo doma in Marijanišča.

V počitnicah so imeli doma vse polno dela: mlačev, ajdovo setev, pospravljanje sadja in pašo. Včasih so me porabili za pastirja ali pa za pobiranje sadja. Mislil sem, da je to dovolj velik vzrok, da ob delavnikih opustim sveto mašo. Gospod Jamnik, goreč častivec sv. Rešnjega Telesa, pa je mislil drugače. Neko nedeljo po maši me je trdo prijel: „Zakaj ne prideš ob delavnikih vsako jutro k maši? Ko sem bil jaz dijak, nisem nobeno jutro v počitnicah opustil maše.“ Ta opomin je dosegel velik uspeh. Odslej sem tudi v največjem delu redno prihajal k maši. Vse ugovore proti temu je zavrnil moj oče z besedami: „Gospoda moramo ubogati!“

3. Način njegove vzgoje

Gospod Jamnik je bolj vzgajal s svojim zgledom ko z besedo. Če si kdaj čez dan v župnišču vprašal po njem, ti je njegova blaga kuharica odgovorila: „Gospod v cerkvi molijo. Takoj jih grem poklicat!“ Tudi po maši je ostal vedno vsaj četrt ure, včasih celo pol ure v cerkvi in se v klopi blizu tabernaklja zahvaljeval.

Mnogo župnij v Sloveniji je tedaj začelo ustanavljati prosvetna društva. Tudi na uho svetnika Jamnika je prišel glas nekaterih „naprednih“ mladih ljudi, da bi ustanovili katoliško prosvetno društvo. Gospod Jamnik je predlog zavrnil z utemeljitvijo: „Katoliška prosvetna društva so za trge in mesta res potrebna, ne pa za kmečke, hribovske župnije. Kako naj gredo fantje in dekleta zjutraj ob prvi zori na delo, če bi

se šele pozno ponoči vračali s sestankov in raznih prireditev? Tudi skupno večerno molitev bi morali opuščati. Tako bi imele družine več duhovne škode ko korist od društev.“

Četudi se ni dal prepričati o potrebnosti prosvetnih društev, pa nikakor ni hotel, naj kmečki ljudje ostanejo nevedni in brez potrebne izobrazbe. Zato je zelo širil verski tisk in priporočal knjige „Mohorjeve družbe“. Z veliko vnemo je vodil Dekliško in Fantovsko Marijino družbo, vsako kvatrnjo nedeljo imel verski in stanovski pouk za matere, za versko in stanovsko vzgojo mož pa poskrbel vsako leto pri velikonočnem izpraševanju.

Posebno pa je vplival na ljudi s svojim gorečim čiščenjem presv. Rešnjega Telesa. Z veliko vnemo je vodil bratovščino sv. Rešnjega Telesa in vabil k molitveni uri, ki jo je imel vsako nedeljo ob eni in jo je vedno vodil sam, dokler je mogel. Ni ga oviral krščanski nauk, ki ga je imel ob dveh. Pod vplivom njegovega zgleda sem v počitnicah tudi jaz prihajal k tej molitveni uri, četudi se je bilo včasih težko odtrgati od prijetne družbe domačih ljudi.

4. Ločitev

Med prvo svetovno vojsko so pa gospodu svetniku Jamniku začele pešati oči. Vendar ni takoj odnehal. S težavo je nadaljeval vse svoje delo. Oznanila, berilo in evangelij je na prižnici bral s povečevalnim steklom. Zelo se mi je smilil, ko sem videl, kako se vsako nedeljo muči, da bi spolnil vestno svojo duhovniško dolžnost. Tudi drugi ljudje so globoko z njim sočustvovali in se bali tega, da bi jih moral zapustiti. Na izraze sočutja je vedno odgovarjal: „Vlekel bom, dokler bom mogel. Ko pa ne bom mogel več, bom prosil za pokoj.“ Dobro se še spominjam, da so bili vsi naši domači zelo potrti, ko sem jim povedal, da je gospod svetnik Jamnik prosil za pokoj. Mama je žalostno pripomnila: „Dobro se zapomnite! Takega gospoda, kakor ga imamo zdaj, ne bomo nikoli več imeli.“

šele jeseni 1917, ko so mu oči že skoraj popolnoma odpovedale, je gospod Jamnik res prosil za pokoj. Vzroka svoje oslepelosti ni nikomur jasno povedal. Zdi se mi, da tudi sam ni dobro vedel zanj. Vem le to, da je ponoči veliko bral in študiral. Eden izmed starejših gospodov, ki ga je dobro poznal, je bil mnenja, da se je prehladil na lovu na divjega petelina.

Preden je župnik Jamnik prišel na Sela pri Kamniku, je bil župnik v Sorici, ki jo obdaja venec planin. Zelo je ljubil naravo. Verjetno je, da ga je bolj vabila lepota narave ko želja ujeti divjega petelina v zgodnjih jutrih iz tople postelje v planinske gozdove in v pomladni hlad. Tu je molil in čakal lovske sreče, njegovo telo pa je trepetalo od mraza.

V začetku leta 1918 se je tiho poslovil od Sel in se preselil v Kamnik. Luč njegovih oči mu je skoraj popolnoma ugasnila. Toda oslepelost ni prav nič zmanjšala njegovega zanimanja za življenje po svetu, za njegove vernike in tudi ne zame. Ostal je, kakor prej blag, do vseh prijazen, dober, veđer in dobre volje. Rožni venec mu je delal v pokoju stalno družbo.

Kadar sem prišel k njemu, me je že po hoji spoznal. Z vedrim obrazom mi je prišel naproti, me peljal v sobo, kuharici Neži naročil, naj pripravi kave. Potem sva sedla in govorila. Zanimal se je za življenje v Marijanišču, za moje uspehe in neuspehe v gimnaziji, za moj dom in domače, za svojega naslednika, tedanjega župnika Ivana Tomažiča in svoje nekdanje vernike. Ko je živel v pokoju je imel zelo skromne dohodke. Pa tudi od teh je delil darove meni in Marijanišču.

Ko sem postal bogoslovec, se je njegova očetovska skrb in dobrota še povečala. Ni vedel, s čim bi mi najboljše postregel. Vse, kar sam ni nujno rabil, je odločil zame. Tako mi je podaril, preden sem prejel subdiakoniat, popolnoma nov brevir večje oblike, ki ga je pred več leti kupil in hranil zame. Da bi obogatil mojo skromno knjižnico, mi

je dal tudi več bogoslovnih in leposlovnih knjig. Pred novo mašo pa je prispeval k opravi za kaplansko službo še lično posteljo in nočno omarico. Ob izročitvi vsega tega je pripomnil, naj mi bo v spomin na „fajmoštra“, ki ni več za nobeno rabo.

Prisrčni obiski pri gospodu svetniku Jamniku so bili velikega pomena za moje dijaško in bogoslovsko življenje. Vedno sem od njih odhajal pomirjen, srečen in vesel. Moj gostitelj je namreč že iz mojega kratkega pogovora z njim takoj spoznal, kje me čelvelj žuli in česa najbolj potrebujem. Z neprisiljeno razlago večnih resnic mi je znal hitro pregnati iz duše mrak in dvome, ki so me mučili, in mi pokazati jasno, svetlo pot.

Sploh pa je bil gospod Jamnik velik mojster v individualni vzgoji. Z možmi je govoril možato. Od pogovora o gospodarstvu in letini je znal neprisiljeno preiti k nadnaravnim, verskim zadevam. Žene, matere je vzgajal predvsem k ponižnosti, potrpežljivosti in molčečnosti. V pogovoru z njimi jim je dajal smernice za postopanje z možmi, za versko vzgojo otrok, za red in snago v hiši. Kadar je zvedel, da kak fant ali dekle sili na slaba pota, je skušal vplivati nanj ali nanjo po očetu ali materi. Če to ni zaleglo, ju je poklical v župnišče na razgovor. Mladi ljudje so se tega razgovora med štirimi očmi navadno bali. Vendar, ker so vedeli, da se mu izogniti ne morejo, so se s težkim, večkrat že s spokorjenim srcem odločili zanj. Ta razgovor je gospod Jamnik navadno začel s tem, da je mlademu človeku, ki ga je imel pred seboj, živo opisal vse posledice lahkomišelnega življenja, duhovno škodo, ki jo bo trpel in sramoto, ki jo bo povzročil sebi in domači družini. Potem je vsakemu pokazal pot, po kateri bi moral hoditi. Nato pa je odločno, resno in strogo zahteval popoljšanje. Navadno je vedno dosegel uspeh. Dekletom so navadno že po nekaj besedah dobrega, a strogega župnika začele teči solze kesanja, združenega s trdnim sklepom popoljšanja: pustiti

bles, grešno znanje, nedostojno vedenje. Fantje pa so navadno molče odobraval župnikove besede, priznavali krivdo in se poslovili z obljubo, da hočejo zapustiti slabo pot in se držati dobre. Z otroci je znal kramljati po troško, preprosto in prISRčno. Navajal jih je k pridnosti, pobožnosti, ubogljivosti in k ljubezni do Jezusa v tabernaklju. Tako se je po zgledu svetega Pavla prizadeval, da bi vsem postal vse. S svojo ljubeznijo do resnice in do poštenja, s svojo vedrostjo in izredno dobroto je osvajal stare in mlade ljudi.

5. Na koncu zemeljske poti

Nekaj let pred smrtjo se je gospod Jamnik preselil iz Kamnika v svoj rojstni kraj — Staro Loko. Četudi je bil slep, je vendar rad pomagal v dušnem pastirstvu. Kadar je prišel na prižnico, se je vedel kakor drugi duhovniki. Ko sta prišla na vrsto berilo in evangelij, je držal knjigo v roki, da se je zdelo, kakor da ju bere, v resnici pa ju je pripovedoval na pamet. Kuharica Neža mu je prejšnji teden oboje večkrat prebrala, gospod svetnik pa si je vse vtisnil dobro v spomin in šel potem na prižnico brez vsake zadrege.

Govoril je vedno iz srca, preprosto, jasno, nazorno in za življenje. Odklanjal je vsako ponarejenost, dvoumnost in pretirano čustvenost. Njegovi govori so preprostim in izobraženim ljudem prinašali velik duhovni užitek.

Svete maše so tudi potem, ko je bil popolnoma slep, ni nikoli opustil. Opravljal je z veliko pobožnostjo votivno mašo v čast Materi božji ali pa mašo za rajne, kadar je bila dovoljena. Ko sem bil že kaplan, sem mu enkrat asistiral, pa sem komaj zdržal do konca. Vsak gib in vsaka kretnja, ki ju je napravil, sta mi odkrivala njegovo trpljenje, ki ga mu je povzročila oslepelost in budila v meni globoko sočutje do častitljivega duhovnika in dobrotnika.

Gospod svetnik sam pa ni nikoli tožil nad svojo nesrečo. Mirno, vdano, možato jo je prenašal. Večkrat se je celo šalil iz nje in iz sebe. Zahvaljeval se je Bogu za zdravje, da je mogel vsak dan maševati. Po nedelji, ko je imel v Stari Loki novo mašo gospod Janez Hafner, sem prišel k njemu na obisk, pa sem ga vprašal, kako je bilo na novi maši. On mi je odgovoril: „Prav nič ne vem, ker sem bil tako „šteman“, da nisem maral nič pogledati.“

Vsak četrtek popoldne so v počitnicah prihajali k njemu na obisk oba gospoda profesorja Ušeničnika in dekan Mrak. Včasih so za razvedrilo tudi metali karte. Gospod svetnik je slep tako zasledoval igro, da je natančno vedel, kdo dela pri igri napake in kdo dobro igra.

Kadar je bil sam, je vedno molil rožni venec. Večkrat je dvajset, celo tridesetkrat prebral vse lesene jagode svojega molka. Nekaj duhovnikov je opazilo, da jih je že čisto obrabil. Zato so mu kupili nov, velik rožni venec in mu ga poklonili. Hvaležno ga je sprejel in odslej vsak dan molil še del rožnega venca več za hvoje dobrotnike in prijatelje, ki so ga mu kupili.

V začetku velikega tedna l. 1932 pa je začel bolehati. Takoj je čutil, da je prišel čas njegovega odhoda v večnost. Poklical je svojega prijatelja, dekana Mraka in mu šaljivo dejal: „Poskrbi zame! Veš, zdi se mi, da bom „škripnil.“ Gospod dekan mu je podelil zakramente za umirajoče. Veliki četrtek mu je res ugasnila luč zemeljskega življenja. Njegova živa, globoka vera pa se je spremenila v večno gledanje Boga. Pokopali so ga na veliko soboto v Stari Loki.

Brevirja, knjig in postelje, ki mi jih je podaril gospod Jamnik, nimam več. Vse so mi pred štirinajstimi leti požgali komunisti. Zato je pa toliko bolj živ spomin na njegov duhovniški zgled in na njegovo dobroto, s katero je bogatil mojo mladost in mi razsvetljeval pot v Gospodovo svetišče.

Ako nismo pripravljeni, da stojimo v službi čudovitih božjih načrtov, kakšna je potem naša vrednost?

Psichari

† AVGUŠTIN PIBERNIK

Jože Guštin, Argentina

Nihče iz našega letnika v bogosloju ni bil tako čvrste postave in tako zdravega obraza kakor naš pokojni sošolec Avguštin Pibernik. Kdo bi si pred leti mislil, da bo njega prvega in še tako mladega premagala zavratna bolezen. In vendar se je zgodilo tako. Za to čvrsto postavu in zdravo telesno barvo se je že več let nazaj skrivala kal bolezn, ki je že pred enim letom in pol pokojnega sobrata prisilila zapustiti delo na župniji in se preseliti v bolnišnico v Schwarzbachu na Solnograškem v Avstriji, od koder se ni več vrnil. Umril je preteklega 9. decembra.

Rajni Gustelj, tako smo ga klicali sobratje, po primku smo ga klicali Pibi, se je rodil 12. avgusta 1920 v Suhadolah, se je v maju 1945 tik pred posvečenjem z drugimi protikomunističnimi begunci zbežal na Koroško. Med potjo se je mogel posloviti od domačih. 5. junija je bil v Zagradu pri Celovcu posvečen v mašnika. Posvetil ga je sarajevski nadškof Šarić, ki se je takrat tudi kot begunec mudil na Koroškem. Prvo sv. mašo je opravil med begunci v Vetrinju.

Po posvečenju se je kmalu preselil v Tirole, kjer je bil najprej kaplan v Abfaltersbachu, nato pa v Ausservillgratnu pri Sillianu. Končno je postal župni upravitelj v Nussdorfu pri Lienzu. V kratkem času si je s svojo preprostostjo, ljubeznivostjo in duhovniško iskrenostjo osvojil srea svojih vernikov. Pred njim je bila župnija versko zelo zapuščena. V pismih mi je večkrat potožil, da ne ve, kako bi začel, da bi pravo zadel. Rad bi zaoral na globoko, pa se je bal, da ga ljudje ne bodo razumeli. Odločil se je za to. Začel je kakor Janez Vianney v Arsu. Ljudje so ga razumeli, videli so, da misli resno in želi njim dobro, in so

mu sledili. Bolezen ga je kmalu ločila od vernikov.

Med boleznijo je veliko trpel. Ni tožil, le večkrat je povedal, da mu je hudo, ker ne more toliko delati, študirati, brati, kakor bi rad. Do zadnjega se je zanimal za vse sodobne tokove življenja v Evropi. V Avstriji je bil voditelj Apostolske unije za slovenske sobrate. Do tik pred svojo smrtjo je vestno vršil to nalogo in je bil s podrejenimi člani in odborom v rednem pismenem stiku. V pismu sobratu v Argentini, ki nosi datum 7. septembra, pravi: „Na dvoje pisem Ti že moram odgovoriti. Razlog: telesna nerazpoloženost zaradi bolečin. Zdi se pa, da bolezen bolj „brca“ in da jo bo dobri Bog na prošnjo sobratov duhovnikov in vernikov okrajšal. Glavno je pri vsej tej reči, da se zgodi Njegova presveta volja. J. . . , tudi Tebi naklanjam sadove trpljenja in t. elesnih neprijetnosti ter duševnih bridkosti, vsaj upam, da ima vse to pred Bogom kaj cene, ker živim v prepričanju, da sem v stanu božje milosti. . . Za Unijo tudi tako delam. Sem in tja pišem sobratom članom. Posebno z g. Belejem se je zdaj odprla boljša korespondenca: oba v bolnišnici, on že nekaj let, jaz šele drugo. Skupaj bova žrtvovala.“

Rajni Gustelj je svojo vero res živel in se je vedno trudil, da bi lik duhovnika na sebi izoblikoval v vsej popolnosti. „Živel je asketstko in je svetniško umrl,“ poroča o njem sobrat iz Avstrije, ki ga je zadnja leta ad blizu poznal. Osebn sem se srečal z njim v emigraciji samo enkrat, v Abfaltersbachu v jeseni leta 1945. Spominjam pa se nekaterih stvari iz njegovega življenja v semenišču v Ljubljani. Poseben vtis je name naredilo, ker ga nikoli nisem slišal govoriti o napakah bližnjega. Ko smo drugi v tem grešili v njegovi navzočnosti, je on utihnil, skušal je razgovor napeljati drugam; če mu ni uspelo, se je umaknil. Imel je smisel za zdra-

vo šalo. Ves čas je bil član semeniškega pevskega zbora. Pri študiju je bil vedno med najboljšimi. Veliko smo ga videli preklečati v kapeli. Med počitnicami je šel nekajkrat za nekaj dni h kartuzijanom v Pleterje. Mislil je na kontemplativno redovniško življenje, pa se končno ni odločil.

Za zaključek še kratko poročilo o njegovih smrti in pogrebu.

V petek, 7. decembra, je bil še kar pri močeh. Opravil je cel kup korespondence in naročil v Nemčiji še nekaj knjig. To kaže, da še ni prav nič pričakoval konca. Pozno ponoči pa je sestra klicala g. Janeza Rupnika, ki je v Schwarzachu za kaplana, naj takoj pride, ker gospod umira. Ko je Rupnik prišel, je bil bolnik v nezavesti. Kmalu je prišel k sebi. Rupnik ga je vprašal, če želi sv. maziljenje in je odgovoril da. Ob podeljevanju je z močnim glasom molil po slovensko obredne molitve. Nato so molili molitve za umirajoče in se je zopet nekoliko pomiril. Vendar iz agonije ni prišel več. Ves naslednji dan, na praznik Brezmadežne, je mirno ležal in se strašno potil. Precej je pil, da si je tešil žejo. Z Rupnikom sta se pomenila glede testamenta. Knjige je zapustil

ljubljskemu semenišču, pisalni stroj bratu, ostalo pa insbruški Karitas.

V noči med soboto in nedeljo se je stanje spet poslabšalo in Rupnik je bil spet pri njem dolgo ponoči. Zlasti ga je pomirilo, ko mu je bral slovensko Trpljenje Kristusovo. V nedeljo zjutraj deset minut pred šesto je Gustelj mirno za vedno zaspal.

Iz Schwarzacha so ga prepeljali v Nussdorf, kjer so ga pokopali v četrtek. Prevoz in pogreb je plačala občina, čeprav je župan socialist. Videlo se je, da so farani Gusteljna radi imeli. Pri pogrebu je bilo 26 duhovnikov. Čeprav je bil istočasno v isti dekaniji pogreb nekega tirolskega župnika, se je našega pogreba udeležilo 16 domačih duhovnikov. Od slovenskih duhovnikov so bili pri pogrebu sledeči: mons. dr. Jože Jagodic, dr. Franc Mihelčič, Franc Zabret, Miklavčič, Jože Kunstelj, Vinko Zaletel, Dovč, Ciril Lavrič, Janez Rupnik in Dušan Česen. Iz domovine sta mogla priti na pogreb oče in mati rajnega.

Dragi Gustelj! Hvala Ti za vse duhovniško prijateljstvo in za lepi duhovniški zgled! Prosim Te, da pri Bogu, pri katerem že uživaš večno srečo, nikar ne pozabiš svojih slovenskih sobratov v domovini in v zamejstvu.

Kaj pričakujejo od nas verniki? Nič drugega kakor duhovniku svojske kreposti. Nad čim se pritožujejo? Da nismo dovolj duhovniki. O nas imajo zelo vzvišen ideal. Ne pričakujejo od nas, da bi bili umetniki, znanstveniki, dobri upravitelje, podjetniki... Ne pričakuje ničesar, kar ni v bistveni zvezi z našim poslanstvom. Tudi izobraženci ne zahtevajo, da bi imeli visoko znanje, ali da bi poznali zadnje znanstvene teorije. Prosijo nas samo solidne verske hrane, ker nočejo ostati tozadevno ubožani.

Delavec se ne bo zaupal duhovniku, ki postane „delavec“, enak delavcu v ponašanju in govorjenju. Morda ga bo imel za „fejst gospoda“, ko pa bo želel nekomu razložiti svoje duhovne težave in boje, se bo obrnil na duhovnika, ki je po njegovem mnenju človek božji.

Liberalen meščan bo zelo ponosen, če bo imel med povabljenimi pri mizi duhovnika, ki je dober družabnik, uglajenega obnašanja in zna z razgovorom zabavati družino in goste. Za reševanje problemov svoje vesti in težav v družini pa se bo zatekel k duhovniku, ki je res duhovnik, čeprav nima kakih drugih privlačnih lastnosti.

G. Michonneau

JUGOSLAVIJA

Bogoslovna fakulteta v Ljubljani. Še vedno uče sledeči stari profesorji: dr. Slavič staro zavezo, dr. Snaj novo zavezo, dr. Fabjan dogmatiko, dr. Janžekovič in dr. Trstenjak filozofijo, dr. Miklavčič cerkveno zgodovino, dr. Močnik cerkveno pravo, dr. Jeraj moralno teologijo. Ker je dr. Lukman zdravstveno precej oslabeled, je prevzel njegovo mesto za dogmatiko dr. Alojzij Strle, ki je bil prej več let v ječi. Pastoralko, liturgiko in ascetiko predava prorektor in ekonom semenišča dr. Janez Oražem.

Ljubljansko bogoslovno semenišče. Za rektorja je še vedno škof mons. Anton Vovk. Za špirituala je g. dr. Karo iz Maribora. Prorektor in ekonom je g. dr. Janez Oražem.

V semenišču je letos 86 bogoslovcev. V prvi letnik je vstopilo 17, iz vseh treh škofij, 10 jih je za ljubljansko škofijo.

Na teološki fakulteti je letos 108 slušateljev.

Novice iz Ljubljane. G. Glinšek je stolni kanonik. G. Franc Mervec, ki še vedno vodi računski oddelek škofijskega ordinariata, je imenovan za častnega kanonika. G. dr. Čepon ni kanonik, je le za stolnega vikarja. Škofija nima stalnega generalnega vikarja, le v škofovi odsotnosti je de facto gen. vikar kanonik dr. Jože Pogačnik.

Malo semenišče v Vipavi spet nadaljuje z delom. Gojencev je 15 in stanujejo v župnišču. V šolo hodijo na državno gimnazijo, kjer rdeči poskrbijo za primerno smešenje malih semeniščnikov.

„**Novo pot**“ Cirilmetodijcev so začeli sedaj tiskati v Pomurski tiskarni v Murški Soboti. V štev. 1-3. lanskega letnika, ki je izšla šele meseca septembra, razglablja Stanko Cajnkar o duhovnem okolju, v katerem so duhovniki živeli v zadnjih 10 letih pri nas. M. M. na podlagi virov podaja pregled današnje ka-

toliške teologije. To bo gospodom doma zelo dobrodošel članek. Janžekovič piše o Gabrielu Marcelu in njegovem delu. Finžgar popisuje svoje župnikovanje v Sori. Koristno je doma sobratom zaglavje „Svet in Duh“, ki med drugim podaja nekaj informacij tudi o p. Piju, porodu brez bolečin, krščanski in atomski vojni, abbé Pieru in županu La Pira.

Na aprilskih sestankih CMD so duhovniki govorili o socialnem problemu in proslavili 100-letnico rojstva Ivana Belca, prvega socialnega delavca med slovenskimi duhovniki, predhodnika dr. Janeza Kreka.

Organizacijski vestnik CMD se v št. 7-8. spominja rajnih sobratov. Franc Jager piše o pilštajnskem župniku Jakobu Ratnerju, ki je bil doma iz Cezanjevcev pri Ljutomeru. — Stanko Čarf se spominja rajnega Jožeta Kušmana iz Idrije, ki je bil svojčas v Kojskem v Goriških Brdih in je deloval med interniranci v Gonarsu in Padovi. Po vojni je bil v Kalu nad Kanalom, nato v Tribuši za upravitelja. — Nek precej partizansko usmerjeni človek je moral napisati nekrolog pok. Alojzija Kosi-ja. — Alojzij Žabkar se spominja umrlega Cirila Lekšana iz križniškega reda, ki je bil pokopan pri Treh farah pri Metliki, doma pa iz Bukovja pri Postojni. — Dr. Miklavčič je na kratko napisal nekaj misli o rajnem Andreju Savli-ju iz Trate v Poljanski dolini.

Umrlí so: V Brežicah dekan Anton Podvinski. — 7. maja je v pozni večerni uri umrl v ljubljanskem frančiškanskem samostanu p. dr. Gvido Rant. Pred tremi leti si je zlomil roko in od tedaj je začel bolehati. Rojen je bil leta 1880 na Premu, posvečen pa leta 1902. Pogrebne obrede je opravil pom. škof Vovk ob asistenci obeh patrov Tomincev. Ob grobu so zapeli ljubljanski bogoslovci. —

7. junija je bil pogreb zlatomašnika **Valentina Sitarja**. Rojen na Ježici pri Ljubljani 1878, posvečen 1902. Po različnih kaplanski mestih je postal župnik v Preddvoru pri Kranju. 34 duhovnikov ga je spremilo na zadnji poti. Govoril je sošolec stolni prošt dr. Kimovec Franc. Orglal je Venceslav Snoj. — 16. nov. je umrl **Ignacij Žgajnar**, župni upravitelj v št. Janžu. Dopolnil je 67 let. — 17. novembra je v Kranjski gori umrl **Karel Čuk**, bivši tamkajšnji župnik in zlatomašnik. Star 78 let. — V bolnišnici na Jesenicah je po težki operaciji 29. novembra umrl g. **Josip Fon**, zlatomašnik, župnik v Vipolžah. Rodil se je 1879 v Gregorčičevem rojstnem kraju na Vrsnem. Duhovnik je postal 1903 in deloval kot kaplan v Bovcu in Volčah, kot kurat v Novakih in kot vikar v Zapotoku. Po vojni je bil župnik v Ajdovščini do leta 1934, ko je prišel v Vipolže. Kot skromen, ponižen in svetniško živeči duhovnik je tudi pod fašizmom marsikaj pretrpel. Pokopali so ga v Gorških Brdih. — 5. oktobra je v Zibiki umrl duhovni svetnik **Janez Jelšnik**, zlatomašnik, doma iz Sv. Frančiška pri Stražah. — V Petrovčah pri Celju je umrl 5. novembra župnik v pokoju in zlatomašnik g. **Alojzij Kramaršič**, doma iz Šmarjete pri Litiji. — Na Polenšaku pri Ptujju je umrl v 84 letu starosti zlatomašnik in župnik **Jožef Poplatnik**. Pogreb je bil 29. avgusta. Na zadnji poti ga je spremljalo 43 duhovnih sobratov.

Spremembe v duhovniški službi: P. **Engelbert Bojnec** OFCap, kaplan pri sv. Jožefu v Mariboru, je odšel v Ptuj. Na njegovo mesto pride p. **Kajetan Pristovnik**. — **Ernest Velebrž**, kaplan v Slov. Bistrici, je bil prestavljen za kaplana v Črenšovce v Prekmurju. Od tam je kaplan **Jožef Lebar** odšel v Poljčane za kaplana. — **Alojzij Drobež**, kaplan v Brežicah, gre za kaplana v št. Jurij pri Celju. — **P. Božidar Glavač** OMMCon, kaplan pri sv. Petru in Pavlu v Ptujju, je postal župnik-vikar na Ptujski gori. — Iz št. Jurija pri Celju je šel v Brežice za kaplana **Karel Jeler**. — **P. Jakob Laura DJ** je imenovan za vikarja v Rad-

vanju. — **Janez Nanut**, kaplan v Prihovi, je prestavljen za kaplana v Šoštanj. Na Prihovo je prišel semeniški duhovnik **Viljem Šolinc**. — **P. Ladislav Pintar** OFM, kaplan pri sv. Mariji v Mariboru, je bil razrešen te službe. Na njegovo mesto je prišel p. **Mavricij Supan** OFM. — **Lazarist Anton Rupnik** je premeščen od Sv. Jožefa pri Celju v Zagreb. — Kaplan v Slov. Konjicah **štefan Steiner** je postal kaplan pri Sv. R. Telesu v Mariboru. Na njegovo mesto je prišel semeniški duhovnik **Stanislav Horvat**. — **Minorit p. Martin Vidovič** je postal kaplan pri sv. Petru in Pavlu v Ptujju. Semeniški duhovniki so zasedli mesta: **Alfonz Korbun** v Svečini; **Maks Korbun** v Ločah; **Stanislav Ojnik** pri Sv. Margeti niže Ptujja; **Milan Zdolšek** v Slivnici pri Mariboru; **Anton Žerdin** v Ljutomeru. — Službeno mesto v Bevkah pri Ljubljani je zapustil župnik **Franc Blažič** in se z dovoljenjem ordinarija naselil v Gornjem gradu v lavantinski škofiji. V Bevke je prišel g. **Janez Bregant**, upravitelj župnije št. Vid pri Stični. — **Dosedanji** beneficij in kaplan v št. Vidu pri Stični **Stanko Pavlič** je postal upravitelj iste župnije. — **Ciril Zajec** SDB, kaplan v Trsteniku, je imenovan za upravitelja Boštanja, dokler se dosedanja upravitelj **Karel Geld** ne vrne iz zapora.

V **Velikih Laščah** je za žup. upravitelja g. **Franc Mate**, ki upravlja tudi župnijo Sv. Gregor, ker je g. **Stojan Novak** v zaporu.

Na **Velikih Poljanah** je za upravitelja g. **Ivan Klun**.

Spremembe pri salezijancih v mariborski škofiji: Kaplan v Dobrni **Stanislav Hribšek** SDB je bil razrešen službe. Na njegovo mesto je prišel **Egidij Dolinar** SDB. **Anton Hanželič** SDB je postal župni upravitelj Sv. Jošta na Kozjaku. **Jožef Zrim** SDB, župni upravitelj v Boštanju, je nastavljen za župnega upravitelja v Veržeju.

Salezijanci upravljajo sledeče župnije v Sloveniji: V Ljubljani **Rakovnik** in **Moste**, na Gorenjskem **Trstenik** in

Goriče, na Notranjskem Cerknico, na Dolenjskem, št. Rupert, Mokronog, Tržišče, Boštanj, št. Janž, Škocjan in Tevče, na štajerskem pa Dobrno, Kozjak, Veržej, Mala Nedelja, Slatina-Radenci.

G. Alojzij Štrukej, novi prošt kolegijatnega kapitlja v Novem mestu, je bil instaliran v škofijski kapeli. Istočasno je bil imenovan za dekana novo-meške dekanije.

Iz župnije sv. Rešnjega Telesa v Mariboru so izločili del ozemlja in ustanovili trajni vikariat v Radvanju (15. julija 1956). Šteje ca. 2.400 duš.

Uršulinke so pognali iz škofje Loke. Kdo? Rdeči oblastniki. Nov dokaz za versko „svobodo“ v Jugoslaviji.

Orehek pri Cerkljah je prvič doživel novo mašo. Iz Benetk je prišel v domačo vas darovat svojo prvo daritev Silvester Abram. Po desetih dneh se je vrnil v Italijo, ganjen od ljubeznivega novomašnega slavlja v domači vasi.

Mohorjeva družba, Založba, Gornji trg 14, Ljubljana, prodaja zbirko „Emanuel“, 10 starejših božičnih pesmi za mešan zbor z novim besedilom. Glasbeni del uredil Stanko Premrl.

V letu 1956 sta bila imenovana dva nova pomožna škofa v Jugoslaviji: Mons. Matija Zvekanović za apostolsko administraturo Bačke in Banata v Subotici in mons. o. Celestin Bezmalinović za škofijo Hvar. V Jugoslaviji je sedaj 5 nadškofov (od teh 1 kardinal), 23 škofov in 2 apost. administratorja.

Po sklepu škofovske konference v Zagrebu od 23. do 25. oktobra 1956 bo novo cerkveno leto v vsej Jugoslaviji posvečeno sv. maši.

V ljubljanski škofiji bodo pridigali vse leto o Jezusu Kristusu, na nezapovedane praznike, na dneve češčenja in pri večernih sv. mašah ob delavnikih pa o sv. maši.

Sodno razpravo proti 22letnemu ubijalcu ptujskega minoritskega gvardijana Alojza Goloba so na široko izrabljali v protiverske namene, namigavajuč

na dozdevna „homoseksualna nagnjenja pokojnega gvardijana, njegovo nepravilnost in željo po pijači“. Pri razpravi je bil tudi škof dr. Držečnik s tajnikom.

ARGENTINA

ŠKOF DR. GREGORIJ ROZMAN MED NAMI

V prejšnji številki smo poročali o prihodu prevzvišenega g. škofa v Argentino in Adrogué ter njegova opravila med Slovenci do 9. decembra (str. 192 sl.).

Kratka kronika naj lapidarno označi njegovo delo med izseljenci do 27. januarja.

11. decembra je obiskal umetniško kiparsko razstavo Fr. Ahčina v Buenos Airesu in si ogledal tudi pristaniški del mesta.

V soboto, 15. decembra, je Prevzvišeni birmal v župniji Karmelske Matere božje okoli 300 birmancev. Isti večer se je na povabilo Slov. planinskega društva udeležil filmskega predavanja, ki je na njem g. V. Domicelj prikazal lepe momente iz svojega potovanja v domovino.

V nedeljo, 16. decembra, je obiskal Slovence v Barrio San José (pri Temperleyu), popoldne pa je imel zaključni govor pri kratkih duhovnih vajah za žene. Bilo jih je 133.

V soboto, 22. decembra, je odšel v dom duhovnih vaj v San Miguel, kjer je skupno z dr. Gogalo imel duhovne vaje za izobražence. Naslednji dan se je vrnil v Adrogué.

Božične praznike je preživel v semenišču.

V nedeljo, 30. decembra, je imel sv. mašo za Slovence v San Justo, ki so ga potem sprejeli s pozdravno akademijo svojem Slovenskem domu. Obiskal je nato mladinski dom v Don Bosco, kjer je kosil med slovenskimi fanti. Popoldne se je vrnil v Buenos Aires, kjer je imel zaključni govor pri duhovnih vajah za moške. Udeležba 157.

Na praznik sv. Treh kraljev je obiskal misijonsko tombolo v Ramos Mejia,

ki se je je udeležilo ogromno naših ljudi. Ob 19 je imel v župni cerkvi mesta Morón večerno sv. mašo za domače vernike.

13. januarja je bil posebno lep dan: birma slovenskih otrok v lepem svetišču v Don Bosco. Po sv. maši in pridigi je birmal 378 otrok. Že 9. decembra je podelil prvo sv. obhajilo 133 slovenskim otrokom. Oba dneva sta bila velika verska praznika za nas.

20. januarja je prebil prevzvišeni g. škof ves dan v Lanusu. Dopoldne je v Slovenski vasi (Villa Eslovena) blagoslovil nov dom, ki so si ga tam postavili naši rojaki. V zasilni kapeli, kjer je začasno sedež samostojne slovenske dušnopastirske postojanke, katero vodijo slov. lazaristi, je po sv. maši in pridigi birmal 45 slovenskih otrok. Pri otvoritveni proslavi je imel lep govor. Popoldne je obiskal družabno prireditve na vrtu doma. Popoldne si je ogledal hišo in šolo slovenskih šolskih sester v bližini farne cerkve v Lanusu samem. Potem je še v tej cerki, kjer župnikuje g. Janez Hladnik, birmal še blizu 200 domačih otrok.

27. januarja je imel sv. mašo in govor za moško vejo Slovenske katoliške akcije, popoldne pa zaključni govor pri fantovskih duhovnih vajah (136 fantov).

Povsod naši rojaki svojega škofa sprejemajo z iskrenim veseljem in zares veliko ljubeznijo. Tudi prevzvišeni se dobro počuti med našimi ljudmi in se rad z njimi domače pomenjkuje. V nekem nagovoru je dejal, da je do sedaj v Argentini doživel samo lepe reči.

G. škof se počuti dobro in vse te napore krepko prenaša. In to kljub nezdržni vročini, ki se letos izredno dolgo vleče (že tedne) med 34—43.3° C (v senci), ob 50—96% vlage... Prenaša jo izredno potrpežljivo in odporno.

Kakor smo slišali, bo g. škof prve dni februarja v Rosariju in Córdoba, nato pa bo bržčas odšel v Chile. Na vse kraje ga vabijo, povsod bi ga radi imeli med seboj vsaj kak dan.

Želimo mu obilo sreče na potovanjih in dobro mero hladu.

G. Alojzij Kukovica, prefekt v škofovem zavodu v Adragué in ekonom semenišča, se je poslovil od nas. Odločil se je za jezuitski red. 16. januarja je z avionom odletel proti Avstriji, kjer bo v št. Andražu na Koroškem začel noviciat. Na njegovo mesto v semenišču in v škofovem zavodu je prevzvišeni škof dr. Rožman imenoval g. dr. Branka Rozmana, dosedanjega kaplana na župniji Perpetuo Socorro v Florencio Varela.

Nastavitve. Novomašnik g. Marko Mavrič je nastavljen za kaplana na župnijo Perpetuo Socorro v Florencio Varela, kjer že več let župnikuje naš rojak g. Franc Glavač. — Novomašnik g. Jože Rant je postal kaplan v Hurlinghamu. Oba v škofiji La Plata.

G. svetnik Janez Klemenčič je po kratki bolezni umrl v nedeljo 27. januarja. Podlegel je posledicam težke operacije. Naslednji dan smo ga položili k poslednjemu počitku na pokopališču Chacarita v Buenos Airesu. Ob obilni udeležbi sobratov in vernikov je pogrebne obrede opravil prevzvišeni g. škof dr. Gregorij Rožman, ki je imel ob grobu tudi govor. Naj počiva v miru! Več bomo o pokojnem g. svetniku poročali v prihodnji številki.

AVSTRALIJA

„Jaz sem se že pošteno vživel v novo delo, le čas me lovi,“ piše p. Bazilij OFM, novi izseljenski duhovnik v Avstraliji. Pravi, da je odkril v St. Albanu domala 40 slovenskih družin. Imel je tam pete litanije in tedensko hodi tja učiti otroke petja. 40 km od tam v Geelongu je obiskal deset družin, a jih ima še 60. Prvo nedeljo mašuje vedno v Melbourneu, drugo v Geelongu, zadnji dve pa v južni Avstraliji. Zaenkrat uporablja avto p. Rudolfa Pivka. Duhovniki domačini mu gredo povsod zelo na roko.

P. Rudolf Pivko je sedaj že izven bolnišnice za mesec dni v Bresbane, kjer je boljše podnebje. Mora popolnoma počivati. Potem bo šel nazaj v bolnišnico,

kjer se bo videlo, kako je s pljuči. Morebiti operacija ne bo potrebna.

FRANCIJA

Za letošnji božič je prihital začasno pomagat mons. Stanku Grimsu g. Jože Flis iz Španije. Slov. kat. misija v Aumetzu je še vedno nezasedeno mesto, odkar so Nemci pregnali g. A. Švelca, danes župnika v Sloveniji. Število rojakov se pa večja zaradi beguncev zadnjih let.

ITALIJA

G. Jakomin Dušan je bil imenovan za duhovnega asistenta Slovenski prosveti v Trstu.

G. Rafko Premrl je na univerzi v Trstu promoviral za doktorja političnih ved. Za tezo je izdelal temo: Gospodarska uprava Jugoslavije. Sobratu naše čestitke.

G. Hilarij Cotič, dosedanji kaplan v Števerjanu v Goriških Brdih, je premeščen v Štandraž pri Gorici. Na njegovo mesto pride g. Oskar Simčič.

V Gorenjem Tarbilju v Beneški Sloveniji je po krajši bolezni umrl g. Aleksander Tomazetič, tamkajšnji župnik. Rodil se je v Kozici v šentlenartski dolini in po novi maši 1907 prišel v Tarbilj za vikarja. Skoraj 50 let je pasel ovčice te hribovske fare. Lepo farno življenje in krščansko ponašanje njegovih vernikov sta mu najlepše spričevalo. Pokopali so ga pri Sv. Lenartu. Tako zopet en slovenski duhovnik manj v Benečiji. Župnija bo ostala verjetno nekaj let brez duhovnika, ker ni primernih domačinov zanj. Ljudje zahtevajo slovenskega duhovnika.

V Jamljah so z veseljem sprejeli novega župnika g. Jožka Štanta iz Štandraža.

G. Jože Vidmar iz Gorice je zadnje

čase spet pridno misijonaril po raznih krajih Goriške in Tržaške.

ZDRUŽENE DRŽAVE

P. dr. Gracian Heric OFM, provincial ljubljanske frančiškanske province, je umrl 16. januarja v Lemontu. Naj počiva v miru!

G. Jože Klopčič je umrl 6. januarja v Lemontu pri šolskih sestrah, kjer je bil hišni kaplan. Rajni sobrat je bil v domovini več let župnik v Javorju nad Škofjo Loko, nazadnje pa na Dobrovi pri Ljubljani. Leta 1945 je šel v begunstvo in zadnja leta preživel v Združenih državah. Naj v miru počiva v večni domovini!

Dr. Martin Starc je 18. januarja obhajal 50-letnico življenja. Ob tej priliki je povabil osem svojih slovenskih sobratov in so s prijetnim izletom v zasnežene hribe obhajali ta dan. Čestitamo!

Mons. Matija Škerbec je napisal I. del knjige: „Pregled novodobnega slov. kat. gibanja“. Knjiga obsega 168 strani. Izšla je v samozaložbi, tiskala jo je tiskarna Mohorjeve družbe v Celovcu. Skušali bomo o knjigi, ki izpopolnjuje važno vrzel v naši literaturi, pozneje več poročati.

50 let je minilo, kar je p. Kazimir Zakrajšek prvič stopil na ameriška tla. Dolga je ta doba. Vsa leta so bila združena z velikimi naporji, tudi ono desetletje, ki ga je vmes preživel v Ljubljani, ko je bil predsednik Rafaelove družbe, ki je skrbela za izseljence. Tedaj je ustanovil tudi župnijo sv. Cirila in Metoda za Bežigradom.

Subdiakonata sta prejela na praznik Vseh svetnikov brat Tadej Trpin OFM, doma iz Hotedršice nad Logatcem, in brat Kristofor Sedlak OFM iz Sohnowna, Pa.

Apostol nima domovine, ne sorodnikov, ves svet je njegov, vsi ljudje so mu bratje, samo Bog je njegov Oče in njegovo vse.

Chaignon

KNJIGE

LUIGI SANTUCCI: LO ZIO PRETE

Pod tem naslovom in ob Chesteronovih besedah: „Duhovnik je lahko na videz nekoristen kakor maček, a tudi ta ima svoj čar in mora biti posehen razlog za njegov obstoj,“ je profesor na milanski katoliški univerzi, Luigi Santucci, napisal deset črtic, katerih protagonist je vselej Bogu posvečena oseba. (V kasteljanskem prevodu nosi delo naslov „Angelos rojos“.)

Literarno je delo kvalitetno, zlasti ga odlikuje svežost primer. Zunanji dokaz za kvaliteto je Premio Valdogno za l. 1952, ki ga je avtor zanj prejel. Pri več črticah motijo neučinkoviti konci: ko je avtor mojstersko pripravil vso zgradbo črtice, se mu na koncu izmuzne iz rok in se miselno revno konča (n. pr. Teolog Macrón, Angeli varuhi, Stoletnica škofa Ubalda...). Tudi več kot enkrat avtorjevemu humorju manjka humorja.

Vsebinsko je delo v splošnem prijeto in branje. Vse se giblje v svetu „kanonikov, samostanov, župnij in zakristij“. Avtor je ob objavi knjige sam izpovedal, da hoče biti katoliški humorist, s čemer hoče reči, da ljubi te figure, ki jih gnete in gnjavi v svojem hudomušnem humorju. Ta dobra volja avtorjeva tudi vsaj za silo pokrije nekaj resničnih neokusnosti, ki si jih vsebinsko privoščiti.

Tipi, ki nastopajo, so karikirani v dobro ali v slabo. Dasi je pretirana ta ali ona poteza — saj to je za karikaturu bistveno —, so na dnu podobe vendarle podobne svojim originalom v življenju. Ne da bi ponavljal zgodbe, naj navedem le značilne poteze vseh teh menihov in kanonikov in župnikov in kaplanov in škofov in monsenjorjev in nun, ki tu nastopajo. Tu je vse: učenost in nevednost, svetost in greh, nebo in pekel.

Teolog Macrón je za teologijo žrtvoval mladost, vid in zdravje in „obraz se mu je potegnil navzdol: kjer so bile

nekadaj oči in nosnice, je ostalo le prekomerno in navpično čelo“. Je pa čudaško nepraktičen. — Brat Jazmín je iskreno pobožen in frančiškansko preprost mendikant, ki ga beračenje od hiše do hiše napeljuje, da se vsak dan naleze vina in ljudem svetuje kakor videc. A Bog na njegovo početje daje blagoslov. — Trije drugi menihi na visoki gori varijo kozmetična sredstva; po svetosti so različni: prvi je svetnik, zna pa le malo teologije, drugi v srcu ni več menih, je nekako demonsko perverzen, tretjega duša ni ne v nebesih ne v peklju, ampak v čadu vic: nepotrpežljiv je in zadirčen. — Tudi tri sestre, ki potujejo v sveto deželo, so zanimive: vse tri so dovolj pobožne in zadržane, nemalo naivne in preveč radovedne, ena od treh je celo zadovoljna s svojo svetostjo.

Na stoletnici škofa Ubalda se zbere cela galerija klerikov: dobrovoljni kanonik, ki se boji, da bi pojedina propadla, monsenjor-tajnik in kapucin, ki se z ostalimi vred s prevelikim tekom spravita nad juho, žlobudravi sestri, zviti kler, ki izrablja škofovo oslabeledost, kurija, ki dekretira, da se bo svoje stoletnice udeležil tudi škof, edini klerik, ki ima škofa rad, in končno škof, ki cele noči moli na pokopališču, sam streže revežem in uspe, da „opravljivci in obrekovalci utihnejo v vsej škofiji in tudi — kar je nekaj nadnaravnega — med visokim klerom.“

Stric-župnik je kakor angel v človeški podobi, a njegova tragika je v tem, da je pravi jetnik svojih sorodnikov: vsak ponedeljek kosi pri njih, a v povračilo se hodijo oni spovedovat k njemu z najtežjimi grehi. — Primer zase je duhovnik odpadnik, ki se pridruži pravi kriminalni družbi; v tekmi, kdo bo storil večjo podlost, izreče nad celo kletjo vina posvetilne besede, ob čemer se zave teže greha in kasneje sam zgori v plamenih, ki jih je zažgal, da reši, kar je posvetil. — Največ humorja je v črtici Pred postom: Prior Hugo in njegovih štiriindvajset menihov, ki „rastejo v milosti, modrosti in teži pred Bogom

in pred ljudmi“, se pripravlja na večerjo na pustni torek kot v slovo od predpota z najbolj izbranimi delikatesami. Prav ko hočejo začeti z večerjo, kličejo k bolniku. A nihče od menihov noče iti: vsakdo se izgovarja s ponižnostjo, češ da ni vreden te časti. Končno mora o. Hugo. Točno do polnoči traja spoved, bila je le potegavščina namišljenega bolnika; o. Hugo se onesvesti, kajti zaman so bile vse priprave za večerjo. — Župnik Don Martin, ki ga srečamo v naslednji črtici, je zgled duhovnika, ki je vse razdal; sam ima le talar, brevir in besedo „da“. — Tudi da misliti zadnja zgodba o obisku Kristusa v nekem samostanu: splošno vznemirjenje in celo mrtvi menihi se v grobih obračajo ob obisku.

To so značajne poteze nastopajočih. Najbolj zanimiv za nas je pa uvod v knjigo, kjer avtor po svoje in zanimivo odgovarja na vprašanje, zakaj se moderni pisatelji tako zanimajo za duhovnike. Tako-le pravi:

„Moji prijatelji in bralci me pogosto sprašujejo, kako to, da tako rad pišem o župnikih in menihih. Navadno odgovarjam z drugim vprašanjem: ali se vam ne zdi, da je v naši nizkotno barbarski dobi, ki jo je tako sijajno definiral Giuseppe Marotta kot „dobo prostaškega človeka“, ta oseba, ki živi in se oblači na absurden način, še vedno ena od zares redkih in resnično zanimivih pojavov? Odmislite to, da so duhovniki za vašo dušo zatočišče, če imate srečo, da verujete: ali niso morda tudi zatočišče za vaše oči, ki se vesele nad njih mnogobarvnimi, trmasto starodavnimi in slikovitimi haljami; za vašo ušesa, ki jih slišijo govoriti in peti bajne stvari; za vašo radovednost, ki išče na tem že razvozljanem svetu trohico skrivnosti, vsaj ena zaprta vrata, katerih ključ se je izgubil?

Drži namreč eno dejstvo: duhovniki so še vedno uganka. Neki menih, moj prijatelj, je nekoč rekel: „Svetni ljudje govore o duhovnikih kakor tisti, ki govorijo o živalih: mnogo domnevajo, a nihče ni bil v njih koži.“ Niti meni sa-

memu, ki imam med njimi neštivilne prijatelje, ni uspelo, da bi jih razumel. Zato so mi tako všeč in jih uporabljam, ponavljam, da se potolažim od enolične in odbijajoče grdobije naše dobe.

Stopite s tramvaja nekoč, ko imate tisoč nujnih opravkov, poskusite se pretolči zdravi in živi skozi grozni promet enega naših mest 1951, vstopite v kako cerkev: kdo je tisti čudni mož, ki v tem somraku sveč oblečen v čipke pripoveduje bajko, enako že dva tisoč let? Kdo so farizeji, vdova iz Naima, Herod, ribe, hlebi, Magdalena? Vendar, kadar slišim duhovnika, se znova prepričam, da je tista bajka resnična od začetka do konca.

Narede obljubo čistosti (ni važno zame, da se glede tega nasmihajo liberalni cenzorčki: naredili so obljubo in dosti mi je, da so za en sam trenutek rekli zbogom ženskam) v človeštvu, ki živi samo od pasu navzdol.

Zato se mi zdi, da je v svetu krvočnih a nepomembnih pametnežev vredno govoriti o duhovnikih. Dobro ali slabo, a s silno simpatijo in hvaležnostjo.“

Branko Rozman

NAJNOVEJŠE SLOVSTVO O PRESV. SRCU JEZUSOVEM

Za stoletnico uvedbe praznika presv. Srca Jezusovega za vso Cerkev je izšlo več upoštevanja vrednih knjig in razprav o čiščenju presvetega Srca Jezusovega. Vsaj na nekatere posebej opozorimo.

Josef Stierli, *Cor Salvatoris*, Wege zur Herz-Jesu-Verehrung, 2. izd., Freiburg im Br. 1956, V + 270 str.

Pri knjigi je sodelovalo več pomembnih pisateljev Jezusove družbe. Znani bibličist R. Gutzwiller ima tri razprave: o ugovorih proti pobožnosti do presv. Srca J. (str. 1—18); o liturgičnih tekstih v čast presv. Srcu Jezusovemu (str. 200—220); o bibličnem značaju litanij presvetega Srca Jezusovega (str. 221—247). Omenja n.

pr., da je sedanji mašni obrazec za praznik presv. Srca Jezusovega že štirinajsti; toliko sprememb je bilo. — **Hugo Rahner** ima dve razpravi: o sveto-pisemski utemeljitvi pobožnosti do presv. Srca Jezusovega (str. 19—45) ter o prvih začetkih te pobožnosti že v dobi cerkvenih očetov (str. 46—72). — **Karl Rahner** v obliki sedmih tez govori o teološkem nauku glede češčenja presv. Srca Jezusovega (str. 166—199). Prav ta razprava je važna še posebej. **Josef Stierli** pa ima tri razprave: o češčenju presv. Srca Jezusovega od konca dobe cerkvenih očetov do sv. Margjete M. Alacoque (str. 73—136), o razširjenju pobožnosti Cerkve do presv. Srca Jezusovega v novejšem času (str. 137—165) ter o dogmatični in religiozni vrednosti češčenja presv. Srca Jezusovega (str. 248—270). Morda je med tem časom že izšel tudi francoski prevod knjige, ki so jo pripravljali. Kdor se hoče temeljito seznaniti s pobožnostjo do presv. Srca Jezusovega in dobro razumeti okrožnico „Haurietis aquas“ o češčenju presv. Srca Jezusovega (izšla 15. maja 1956; AAS, I. 48, št. 7 (31. maja 1956), str. 309—353) ter sebi in vernikom pomagati do temeljite pobožnosti do presv. Srca Jezusovega, naj rad seže po tej vsebinsko bogati knjigi. Kakor poroča preč. g. Anton Prešeren, gen. asistent Jezusove družbe v Rimu, bo izšel tudi poseben komentar k okrožnici „Haurietis aquas“.

Manuale theologico-pastorale Apostolatus orationis, Romae 1955, str. 231.

Duhovniki, ki smo se razkropili po svetu, vidimo, da ponekod zelo upoštevajo Apostolstvo molitve kot praktično obliko pobožnosti do presv. Srca Jezusovega ter kot močan dušnopastirski pripomoček. Tudi v naših slovenskih škofijah je bilo Apostolstvo molitve precej razširjeno. Pij XII. Apostolstvo molitve zelo ceni. S posebnim pismom „Pastoralis curae“ Janezu Krstniku Janssensu, vrhovnemu predstojniku Jezusove družbe, potrjuje 28. oktobra 1951, na praznik Kristusa Kralja, nova

pravila Apostolstva molitve ter jim daje mnogo večji apostolski značaj. Glavno vodstvo Apostolstva molitve v Rimu je preteklo leto izdalo dragocen teološko-pastoralni priročnik, ki nas seznanja prav temeljito, kaj mora zlasti dušni pastir vedeti o Apostolstvu molitve, da zna člane prav vzgajati in voditi. Knjiga razpravlja najprej o daritvenem značaju krščanskega življenja, o molitvi, o dušnopastirskem programu Apostolstva molitve; potem pa posebej govori o vsakdanjem darovanju, o evharistični daritvi in pravilnem obhajilu, o pobožnosti članov do Matere božje, do presv. Srca Jezusovega (o tem razpravlja še posebno natančno), o papeških namenih; končno pa še o vnani organizaciji Apostolstva molitve in o odnosu do Katoliške akcije. Kdor hoče Apostolstvo molitve res dobro poznati ter ga uspešno uporabiti za pomoč v dušnem pastirstvu, naj ne prezre te važne in praktične knjige.

Anima, dušnopastirska revija, ki jo izdaja Dušnopastirski institut katoliške univerze v Freiburgu v Švici, je v junjski številki preteklega leta objavila več kratkih, pa pomembnih razprav glede češčenja presv. Srca Jezusovega, ki se jih splača preučiti. **J. van Geloven** razpravlja o teologiji pobožnosti do presv. Srca Jezusovega (str. 191/2), dominikanec **Kreling** o češčenju presv. Srca Jezusovega in učlovečenju Besede (str. 193—197), **Louis Janssens** o smislu in vrednosti pobožnosti do presv. Srca Jezusovega v sodobnem dušnem pastirstvu; posebej trdi v zaključku, da ne gre tu za kako partikularno pobožnost, ampak za resnično katoliško pobožnost (str. 198—210); **Rudolf Graber** obravnava teološki nauk o presv. Sreču Jezusovem in duhovniško askezo v zvezi s češčenjem presv. Srca Jezusovega (str. 210—225); **Gus van Hemert S. J.** pa posebej govori o upodabljanju presv. Srca Jezusovega v katoliški umetnosti (str. 226—233).

Zadnje čase spet mnogo bolj razpravljajo o predmetu češčenja presv.

Sreca Jezusovega (de objecto materiali); mnogo bolj kot češčenje stvarnega Sreca Jezusovega poudarjajo češčenje taistega Sreca kot simbola popolne ljubezni Jezusove do Boga in do ljudi; saj tudi okrožnica „Haurietis aquas“ zelo obširno o tem razpravlja. Med večjimi razpravami posebej omenimo razpravo J. Galota S. J., *Quel est l'objet de la dévotion au Sacré-Coeur?*, ki je izšla v *Nouvelle Revue Théologique*, l. 87 (nov. 1955), št. 9, str. 924—938).

Tako ob dobrem slovstvu ob tej stoletnici tudi duhovniki moremo poživiti in poglobiti pobožnost do presv. Sreca Jezusovega, ki nam jo Cerkev znova po okrožnici „Haurietis aquas“ tako zelo priporoča.

F. Ž.

PROBLEMI REDOVNIC

Zadnja leta je založba Editions du Cerf v Franciji izdala več brošur, ki bodo zanimive in uporabne za tiste, ki delujejo med redovnicami ali ki jih zanimajo redovniški poklici. Knjige so zborniki snovi, ki je bila obdelana na več kongresih in po različnih avtorjih. Obdelani so najrazličnejši problemi današnjih redovnic. „Les adaptations à la vie religieuse“ in „Pour les maîtresses des novices“ sta knjigi, ki bodo zanimale predvsem redovnice. Naslednje bodo zanimive in koristne za duhovnike: „Le discernement des vocations religieuses“, „L'obéissance et la religieuse d'aujourd'hui“, „La pauvreté“, „La chasteté“ in „Directoire des prêtres chargés de religieuses“. „La formation doctrinale des religieuses“ je v pripravi.

Nekatere od teh knjig so že prevedene v druge jezike.

VEST NAM IZPRAŠUJEJO

Stari župnik Pecquet daje nečakuduhovniku nasvete, ki se nanašajo na pravo svetost in naravni zakon: „Če

kdaj postaneš še tako svet duhovnik, nikdar ne nehaj živeti kot pošten človek in dober kristjan. — Vaja v nadnaravnih krepostih ne izvzema od dolžnosti, izpolnjevati naravni zakon, in mistični podvigi nikakor ne ovirajo točnega izpolnjevanja desetih božjih zapovedi. Nikdar naj te gorečnost za božjo čast ne zapelje, da bi se ne zmenil za pravila časti, ki veljajo — vsaj na zapadu — skozi stoletja. Vem, da je s silo silogizmov in dialektike možno opravičiti marsikaj, a najosnovnejša poštenost večkrat obsoja tako presretno sklepanje; kazuistika se ne sme uporabljati, da bi se izvil zahtevam naravnega zakona. Izpolnjevanje nekaterih od božjih zapovedi nam ne daje pravice, da bi „za odškodnino“ ostale kršili. Poznan človeka, ki uživa glas svetega moža, ki je ves posvečen apostolatu, ki pa si z mirno vestjo in brez pomislekov prilagaja tujo lastnino, da gosti prijatelje, ki so njemu podobno zagnani v reševanje duš. Drug služabnik božji nikdar ni odgovarjal na nobeno pismo, razen če so bila nega bogastva. Pisal sem mu nekoč in ga prosil za nek podatek, kar bi bila stvar nekaj kratkih besed, in priložil znamko, da ne bi imel stroškov z odgovorom. Pridržil si je znamko in o njem niti sluha. Drznil sem si spoštljivo ponoviti prošnjo. Kot da je umrl. Vendar je kmalu nato izdal učen in obsežen komentar o „Vzponu na Karmel“. Ali bi morda bila za svet velika škoda, kot da bi se zaradi odprave tistega nujnega podatka za eno ali dve uri zakasnila objava njegovega dela? — Nič ne zaupam v milosti utrjenim dušam, ki so obenem zmoežne tako neprijetnega ravnanja. Mislim, da božji služabnik, čeprav bi delal čudeže in imel zamaknjenja, mora najprej plačati dolgove in biti dober bližnjemu.“ — (Prepisano iz Omer Englebert, *El Padre Pecquet canta las cuarenta*, Bs.As. 1954, 315 sl.)

Izdaja: Konzorcij (Gregor Mali). — Urejuje: uredniški odbor (dr. Ivan Ahčin, Rivadavia 234, Adrogué FNGR, prov. Buenos Aires, Argentina). — Uprava: Stanko skrbe, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina. — Tiska tiskarna Salguero, calle Salguero 1506, Buenos Aires, Argentina

